13
2003

Zdarma CD-ROM

10 akčních her a kompletní ročník PPK 2002

Zdarma plná verze hry Fish Fillets

Nejčtenější počítačový časopis v ČR
55 Kč / 76 Sk

počítač pro každého

Počítače na doma

RECENZE:

DOMÁCÍ POČÍTAČ:

Letní soutěž pro předplatitele o ceny za 150 000 Kč

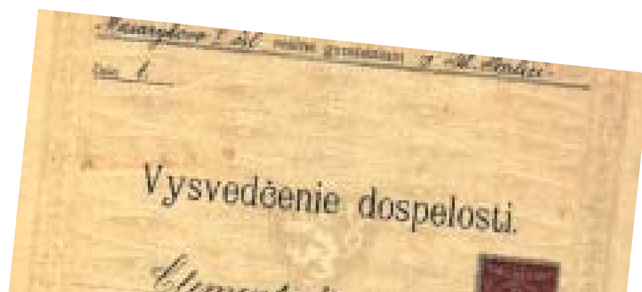
A teď už vím, jak na to!

ELOview – správce dokumentů
Nahrávání zvuku ve Windows XP
Total Commander – nejen správce souborů
Jak si přehrát filmy v MicroDVD Player
Jak hledat v internetu
Přehled o datech v Excelu
Šablony dokumentů v 602Text
Kreslení obrázků ve Wordu

Křížovka o ceny: firewall pro bezpečné připojení k internetu

9 771212 072697 13

inzerce

Vážení čtenáři,

tak tu máme konečně léto, školáci se dočkali prázdnin a většina dospěláků se chystá na nějakou tu letní dovolenou. Možná teď budete mít víc času na zábavu a odpočinek. Nejlépe si odpočinete samozřejmě v přírodě, ale pokud vám třeba nebude přát počasí, určitě usednete k počítači a zkusíte si zahrát nějakou hru. Několik zajímavých her vám nabízíme na přiloženém cédéčku. Jde většinou o akční hry bojové, ve kterých uplatníte zejména postřeh a rychlou práci s myší. Koho však tento typ počítačových her neláká, ten na cédéčku najde opravdovou perlu z oblasti her logických. Po půl roce vám znovu přinášíme plnou verzi výborné české hry Fish Fillets (to ocení zejména ti čtenáři, kteří nesehnali letošní první číslo našeho časopisu). Máte-li rádi hlavolamy, neměli byste tuto hru vynechat.

Jestliže v těchto dnech na poslední chvíli sháníte letní brigádu, nezoufejte, ještě není pozdě. Nové nabídky se objevují každý den, jen vědět, kde je hledat. Přečtěte si článek na stranách 36 a 37. Najdete v něm tipy, jak při hledání pracovních příležitostí využít internet.

Jestliže uvažujete o pořízení nové počítačové sestavy, podívejte se na test počítačů na stranách 11 až 15. V naší redakci se tentokrát sešlo pět konkurentů.

A na závěr vás chci upozornit na tradiční letní fotosoutěž, kterou jsme vyhlásili v minulém vydání. Pošlete-li nám fotografie s některým z našich časopisů, můžete vyhrát digitální fotoaparát a další zajímavé ceny.

Přeji všem pohodové léto.

Ivan Heisler, šéfredaktor

Levné 17" elcédéčko

Společnost Acer rozšiřuje nabídku kancelářských LCD monitorů o multimediální 17palcový model **AL718**, který stojí 15 238 Kč s DPH. K počítači se připojuje přes analogové rozhraní (prostřednictvím tradičního konektoru D-Sub) a pracuje v rozlišení 1280 × 1024 obrazových bodů. Má vysoký kontrastní poměr 450 : 1 a jas 300 cd/m². Také úhly pohledu jsou na slušné úrovni – v horizontálním směru je to 150° a ve vertikálním směru 125°, takže výborně ostrý obraz lze sledovat i při pohledu ze stran. Monitor Acer AL718 je vybaven dvěma reproduktory a jeho spotřeba elektrické energie nepřesahuje 40 W.

http://www.acer.cz

Dvě nové nokie

Společnost Nokia uvedla na trh dva nové typy mobilních telefonů – jedná se o modely Nokia 6600 a 3100. Model Nokia 6600 (na obrázku vlevo) podporuje vytváření zpráv MMS, disponuje nejnovějšími mobilními obrazovými funkcemi, obsahuje integrovanou kameru s rozlišením VGA (640 × 480) a dvojnásobným digitálním zoomem pro pořizování videozáběrů. Má velký displej, který zobrazuje 65 536 barev. Model Nokia 3100 má barevný displej, který vás potěší i animovanými spořiči obrazovky. Je vybaven prohlížečem stránek ve formátu XHTML.

http://www.nokia.cz

Lehký notebook

Společnost Fujitsu Siemens Computers uvádí na český trh notebook **Lifebook S6120**, který váží pouze 1,7 kg. Je vybaven mobilní technologií Intel Centrino a 13,3" displejem. Univerzální modulární šachta umožňuje i za provozu střídat v notebooku různé optické mechaniky (CD-ROM, DVD-ROM nebo kombinovanou mechaniku CD-RW/DVD-ROM) a další výměnná zařízení, jako je přídavná baterie nebo druhý pevný disk. Nad klávesnicí je umístěn bezpečnostní panel, který umožňuje pomocí PIN kódu zablokovat pevný disk proti neoprávněnému přístupu. K ochraně dat a kontrole přístupu je určena i integrovaná čtečka čipových karet SmartCard. Model s procesorem Intel Pentium M 1,4 GHz, 512 MB operační paměti, 40GB pevným diskem a operačním systémem Windows XP Professional stojí 59 634 Kč s DPH.

http://www.fujitsu-siemens.cz

Malé multimediální PC

Mega PC od společnosti MSI je multimediální počítač, který zastane i práci DVD přehrávače, přehrávače hudebních souborů MP3, případně také televizního přijímače. Typ Mega 651 používá základní desku s čipovou sadou SiS651 a s integrovanou grafickou kartou. Pro náročnější uživatele je připraven slot AGP pro zapojení výkonnější grafické karty. Na desce je integrován i zvukový čip a síťová karta. Z procesorů jsou na výběr různé verze procesorů Pentium 4 a Celeron. Pro rozšíření možností počítače je připraven jeden slot PCI, který můžete využít např. pro instalaci TV tuneru. Mega PC má vestavěnou čtečku pro různé paměťové karty (CompactFlash, SmartMedia, MultiMedia Card/Secure Digital i Memory Stick). Pro připojení periferií jsou určeny čtyři porty USB 2.0 a dva porty FireWire. Ty jsou spolu s audiokonektory vyvedeny na předním panelu počítače. Cena začíná na 17 690 Kč včetně DPH.

http://www.100megadistribution.cz

Levnější hovory s Bluetone

Společnost České radiokomunikace zprovoznila dvě nové hlasové služby – Bluetone Voice Economy a Bluetone Voice 1044 na bázi Volby operátora, se kterými lze ušetřit za telefonické hovory z pevné linky. K využívání těchto služeb stačí s Českými radiokomunikacemi uzavřít smlouvu. U obou služeb je cena ve špičce za místní hovory v jiných sítích než Bluetone 1,30 Kč/min. Jedna minuta hovoru do mobilní sítě stojí necelých 5 Kč. Hovory jsou účtovány po sekundách. Dial Up Internet stojí prvních deset minut ve špičce 1 korunu za každou minutu a další minuty jsou za 84 haléřů, mimo špičku pak za 50 haléřů.

http://www.bluetone.cz

První absolventi Cisco akademie

V Brně byli slavnostně vyřazeni první absolventi Cisco Networking Academy, celosvětového vzdělávacího programu firmy Cisco Systems. Tento program je určen pro přípravu odborníků, kteří navrhují a budují počítačové sítě. První Cisco akademie začaly v ČR vznikat v roce 2000, v současné době je jich u nás v provozu třicet šest. Cisco akademie působí v současné době ve více než sto padesáti zemích světa.

http://www.cisco.cz

Výherci V-klubu, květen 2003

Správné odpovědi na soutěžní otázky:
1) A (USA), 2) C (Depeche Mode), 3) B (Mick Jagger).

Dvě vstupenky na Mobyho získají:
Aleš Kmuníček z Kladna, Jiří Mulák z Prahy 10, Jaromír Zruněk z Kopřivnice, Ondřej Sláma z Prahy 2, Jan Weczerek z Kravař.

Dvě vstupenky na Davida Gahana obdrží:
M. Růžička z Litoměřic, Jiří Novotný z Prahy 1, Pavel Švec z Prahy 10, Miloslav Kašpar z Kravska, Václav Maxa z Frant. Lázní.

Dvě vstupenky na Rolling Stones získají:
Vladimír Lipenský z Mostu, Ing. Petr Žežulka z Loun, Zbyněk Voráček z Kladna, Zdeněk Slíva z Ostravy-Kunčiček, Martin Běhůnek z Luhačovic.

CD z vydavatelství EMI dostanou:
František Zelina z Veselí nad Moravou, Vlastimil Procházka z Peček, Michal Poláček z Blanska, Petr Pivoňka z Českého Těšína, Jaroslav Houška z Kamenice nad Lipou, Luděk Pána z Jindřichova Hradce, David Fuchs z Tábora, Lukáš Krejčí ze Šumperka, Tomáš Ptáček z Kunovic, Jiřina Brejlová z Velkého Března, Lenka Karpíšková z Popic, Tomáš Turek z Ostravy 3, Ondřej Plíhal z Opočna, David Nesweda z Prahy 8, Jana Arazimová z Liberce.

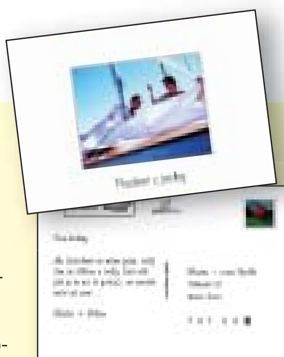
LCD pro maximalisty

Pro velmi náročné uživatele, kteří potřebují velký a výborně ostrý obraz, je určen 20,1palcový LCD monitor **NEC MultiSync 2080UX**. Jeho úhlopříčka tedy měří 51 cm a díky technologii Advanced Super Fine S-IPS jsou skvělé úhly pohledu – ty jsou v horizontálním i ve vertikálním směru až 176°. Monitor pracuje v rozlišení 1600 × 1200 obrazových bodů, svítivost je 250 cd/m^2, kontrastní poměr dosahuje hodnoty 350 : 1 a doba odezvy činí 25 ms. LCD displej lze také otáčet o 90 stupňů do pozice na výšku. Připojení k počítači lze realizovat jak prostřednictvím analogového VGA vstupu, tak prostřednictvím dvojice digitálních vstupů DVI-D a DVI-I. Navíc tento monitor využívá technologii CableComp, která zaručuje nezkreslený obraz i při použití extrémně dlouhých analogových kabelů (až do délky 100 m).

http://www.nec.cz

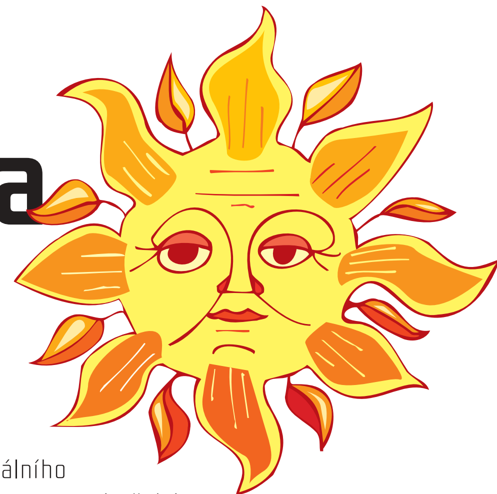
MMS jako pohled

Společnost Eurotel představila novou službu MMS Pohled, která umožňuje majitelům telefonů podporujících služby MMS posílat MMS zprávy v podobě standardní pohlednice, která přijde adresátovi na zadanou poštovní adresu. Stačí udělat záběr MMS telefonem s fotoaparátem, a to při nastavení maximální kvality a maximální velikosti fotografie. Pak je třeba vepsat adresu příjemce. Takto vytvořenou MMS zprávu odešlete na číslo 999 505. Vaši přátelé obdrží pohlednici nejpozději do dvou pracovních dnů. Cena jednoho pohledu je 19,90 Kč plus poplatek za odeslání MMS zprávy. Cena je shodná pro posílání z České republiky i ze zahraničí.

http://www.poslifoto.cz

Sluníčko – zábava pro děti

V příštím vydání časopisu Počítač pro každého naleznete plnou verzi multimediálního CD-ROM, který nese název Sluníčko – zábava pro děti. Pojďme si říci, o čem CD je a co vás čeká.

Sluníčko je zábavný výukový multimediální CD-ROM pro děti ve věku od 4 do 8 let. Jeho hlavním cílem je pomoci dětem pochopit základní věci, které jsou nezbytné pro jejich další vývoj a chápání okolního světa.

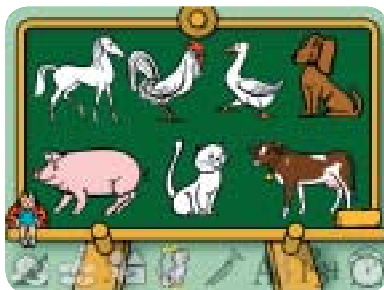
Výuka probíhá formou zábavné hry – děti se nejen učí, ale i baví. Výukou vás bude

Část Svět barev.

provázet malá beruška, která dětem poradí nejen to, jak s cédéčkem pracovat, ale také s řešením těžších úkolů.

CD se skládá z osmi hlavních částí: Poznávání věcí, Svět barev, Poznávání tvarů, Zvířátka, Hudební nástroje, Písmenka, Čísla a Poznávání hodin.

Část Zvířátka.

V části Poznávání věcí je hlavním úkolem porovnávat vlastnosti různých věcí. Děti (z nabízených) obrázků určují, co je rychlejší, co je větší, co je tmavší, co je starší, co je vpravo, vlevo, nahoře a dole, co je dál a co blíž apod.

V části Svět barev se děti procvičí v poznávání jednotlivých barev. Jejich úkolem bude

Sluníčko – zábava pro děti

multimediální CD-ROM

Cena: zdarma pro čtenáře časopisu Počítač pro každého.

K dostání: v příštím čísle časopisu Počítač pro každého (jde o číslo 14/2003, které vychází 23. 7. 2003).

Určení: věk 4 – 8 let.

například označit věc, která má žlutou barvu, nebo vybrat barvu, kterou má kuře a slunce. Na závěr si mohou pohrát s omalovánkami.

Část Poznávání tvarů obsahuje úkoly, které pomohou objasnit názvy různých tvarů (jehlan, krychle, kruh, čtverec apod.). Děti budou mít například za úkol poznat, jaký tvar má hrací kostka, čepice, buben apod.

Část Poznávání hodin.

Zvířátka – tak se nazývá část, v níž se děti učí poznávat nejen domácí, ale i různá exotická zvířata. Naučí se zde také rozlišovat, které zvíře je domácí, které žije v lese a které pochází ze vzdálené země.

V části Hudební nástroje se děti učí poznávat různé hudební nástroje, a to nejen podle vzhledu, ale také podle zvuku.

Jaký musím mít počítač?

Váš počítač by měl mít následující minimální konfiguraci: procesor Pentium o frekvenci 200 MHz, operační paměť o kapacitě 32 MB, zvukovou kartu, mechaniku CD-ROM, rozhraní DirectX 8.0 nebo vyšší a operační systém Windows 95/98/2000/XP.

Část Písmenka je věnována české abecedě. Děti zde uvidí tiskací i psací verze velkých i malých písmen. U každého písmene také najdou obrázek věci, jejíž název na příslušné písmeno začíná.

V podobném stylu je zpracována také část Čísla – v té se děti dozvědí, jak vypadá tiskací i psací verze jednotlivých číslic. Kaž-

Část Poznávání tvarů.

dá číslice je doplněna ilustrativním obrázkem (například u osmičky je osm balonků apod.).

Poslední částí je Poznávání hodin. V té se malí školáci dozvědí, z čeho se skládají hodiny (malá ručička, velká ručka, ciferník apod.), a také to, jak poznat, kolik je hodin.

Část Hudební nástroje.

Produkt „Sluníčko – zábava pro děti“ je skvělý multimediální výukový program, který se vám může hodit především tehdy, pokud se vaše dítě chystá po prázdninách do první třídy. Díky tomuto CD si totiž osvojí základní pojmy, zlepší si představivost a nenásilnou a zábavnou formou se připraví na to, co ho ve škole čeká. **-ngu**

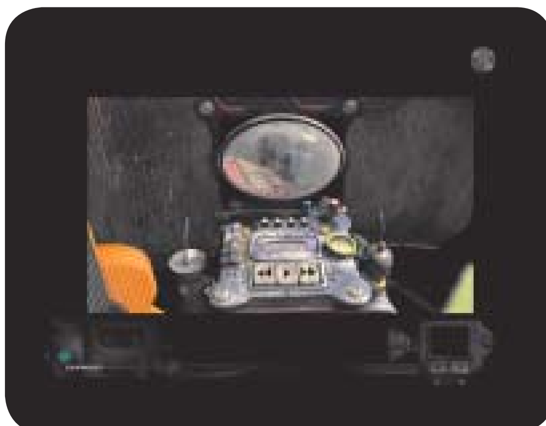
Physikus – víc než hra

Firma Media Trade Interactive uvádí na trh první titul nové řady lokalizovaných zábavněvýukových adventur, které nesou podtitul „... a výuka se stane dobrodružstvím".

Jde o nenásilné propojení značně oblíbených herních a méně oblíbených výukových souborů informací (v tomto případě týkajících se především fyzikálních zákonů), podaných multimediální formou na pozadí zajímavého herního příběhu záchrany života na planetě, na kterou se vracíte z dlouhé vesmírné mise.

I když jde o dva vcelku nezávislé moduly (herní a výukový), které lze využívat zcela samostatně, je zde cenné právě jejich propojení. V případě, že si při hře nevíte rady, můžete snadno aktivovat výukový modul a v něm hledat odpovědi na problémy, které vám mohou při řešení herních situací pomoci.

Další vlastností nového produktu, která si jistě zaslouží zmínku, je výborné grafické provedení celého díla – snad jen s malou výhradou k příliš ponuře laděnému prostředí. Z didaktického hlediska jsou přímo ukázkově připraveny animace, které ve výukové části CD doplňují výklad jednotlivých témat. Možnost si snadno simulovat mnoho situací známých z fyzikálních kabinetů a z reálného prostředí přímo na počítači je jistě neocenitelným přínosem k trvalému pochopení mnoha fyzikálních vztahů.

Ve výukové části CD jsou připraveny informace z oborů mechaniky, optiky, akustiky, termodynamiky a elektromagnetismu; celkem jde o více než padesát témat. Vše je uspořádáno do graficky zajímavého prostředí a doplněno názornými animacemi, které můžete sami ovládat. Navíc vše, co na obrazovce vidíte, je komentováno, takže se nemusíte rozptylovat čtením textů (s výjimkou návodů, jak animace spouštět v případě, že na to sami nepřijdete) a můžete se plně věnovat připraveným informacím a animacím.

V herní části CD se ocitáte na planetě, která se srazila s velkým meteoritem a přestala se otáčet. Díky tomu je na jedné její straně nesnesitelné vedro a na druhé se vše noří do tmy a pod vrstvy ledu. Vaším úkolem je dokončit stavbu rázostroje, jedinečného „děla", jehož výstřel a zpětný náraz mohou planetu znovu roztočit a vrátit na ni život. Stavbu děla navrhl a započal jistý vědec, který katastrofu planety přežil, ale jemuž se nepodařilo dílo dokončit. A je na vás, abyste na základě znalostí fyziky i jiných oborů, ale hlavně správného logického uvažování a trpělivosti našli to správné řešení problémů a nashromáždili dostatek energie k provedení záchranné akce.

Počítejte s tím, že velmi rozsáhlé a na první pohled ne zcela jasné herní schéma vám neumožní dojít k cíli za krátký čas, ale jistě vás hra i možnosti výuky zaujmou natolik, že u CD-ROM Physikus strávíte mnoho hodin. Proto je také samozřejmé, že si rozehranou hru a dosaženou úroveň můžete uložit a příště pokračovat tam, kde jste minule skončili.

Tak a teď už nám nezbývá než se vrátit zpět k počítači, protože ani nám se ještě nepodařilo nashromáždit dostatek energie. A přitom je to tak lákavé...

Milan Pola

Physikus... a fyzika se stane dobrodružstvím

i

První titul nové řady zábavněvýukových adventur

Vydal/poskytl: Media Trade Interactive, Praha.
http://www.cd-rom.cz

Cena: 1490 Kč

!

Před spuštěním programu vám doporučujeme přečíst si informace v přiloženém bookletu. Usnadníte si tak aspoň první orientaci v programu.

Vyhrajte CD Physikus!

?

Do 31. července 2003 nám pošlete odpovědi na uvedené otázky. Odpovědi posílejte na adresu redakce: Počítač pro každého, Vogel Burda Communications, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, nebo na e-mail physikus@ppk.cz. Nezapomeňte připsat na obálku heslo Physikus.

1. Jak se jmenuje stroj, pomocí kterého máte za úkol roztočit planetu?
a) rázostroj,
b) tikostroj,
c) hlavostroj.

2. Který podtitul nese nová ediční řada CD-ROM firmy Media Trade Interactive?
a) Měníme učení na zábavu.
b) A výuka se stane dobrodružstvím.
c) Dobrodružná výuka.

3. Kolik řádků zdrojového kódu obsahuje výuková adventura Physikus?

Tři z vás, kteří správně odpovědí na první dvě otázky a nejvíce se přiblíží správnému číslu v odpovědi na otázku třetí, obdrží CD Physikus.

Upozornění: Do soutěže může být přijata od každého účastníka pouze jedna odpověď.

Cédéčka do soutěže věnuje společnost Media Trade Interactive.

Počítač na doma

Začaly prázdniny a za nepříznivého počasí je velmi dobrým společníkem také osobní počítač. Výborně se hodí jako centrum zábavy (hry, DVD filmy, hudba) a díky internetu poslouží i k udržení kontaktu se známými a k vyhledávání informací (zprávy, sport, programy kin, koncerty apod.).

Praktické jsou vývody od zvukové karty a portů USB v přední části počítače.

Tentokrát jsme jako cenový strop stanovili 35 000 Kč i s daní, do kterého se kromě výkonných počítačů vejdou i LCD monitory a jiná zajímavá příslušenství, jako např. inkoustová tiskárna či digitální fotoaparát. Testu se mohly účastnit pouze kompletní počítačové sestavy, sestávající z osobního počítače, monitoru, klávesnice, myši a z operačního systému – tím je ve všech případech systém Windows XP Home Edition CZ. Cenový limit nesplnil pouze počítač NEO MAX 3, který stojí 37 226 Kč. Čtyři ostatní účastníci testu – Brave BlueLine W 72G4 (34 990 Kč), Delta iLine 2200B (33 448 Kč), Dexx Narsil 34a (34 990 Kč) a Gigamax Speedy VRX-2500 Black (34 994 Kč) – stanovenou hranici dodrželi. A navíc se mohou pyšnit zajímavou výbavou.

Obraz a jeho příprava

Pro majitele stísněných počítačových koutků je dobrá zpráva, že čtyři počítačové sestavy používají jako zobrazovací jednotky 15palcové monitory LCD, pouze Brave má 17palcový monitor CRT. „Elcédéčka“ jsou určitě výbornou volbou – mají skvěle ostrý a stabilní obraz, díky čemuž se oči neunaví ani při celodenní práci s počítačem. Navíc díky malým rozměrům se LCD monitory skvěle hodí i do stísněných podmínek. Jejich nevýhodou je však přímá podpora pouze jednoho rozlišení (u 15palcových modelů je to 1024 × 768 bodů), a tak někdo může dát přednost klasickému monitoru CRT.

Počítač Dexx má madlo pro přenášení.

Obraz se pro monitory připravuje v grafických kartách. Všechny grafické karty v recenzovaných počítačích mají výstup S-Video pro propojení počítače s televizorem a konektor DVI. Ten slouží k propojení LCD monitoru s grafickou kartou přes digitální rozhraní – ze čtyř „elcédéček“ v testu tímto rozhraním však žádný monitor nedisponuje. Nejvýkonnější grafickou kartou v testu – ATI Radeon 9700 se 128 MB paměti – se pyšní počítač Brave. Také ostatní počítače využívají grafické karty z produkce společnosti ATI, pouze počítač Dexx má grafiku postavenou kolem čipu GeForce4 Ti4200 Ultra, která v našich testech obsadila druhé místo. Dexx je také jako jediný v testu vybaven TV kartou, takže po připojení TV antény můžete prostřednictvím tohoto počítače sledovat na obrazovce monitoru televizní vysílání.

O výkonu grafických karet v trojrozměrném prostředí vypovídají herní testy 3Dmark 2001, 3Dmark 2003 a Quake 3 Arena. Hráče her potěší, že všechny použité grafické karty jsou dostatečně výkonné i pro hraní náročných her. Jak je zřejmé z naměřených výsledků, které uvádíme v tabulce, nejlépe disponovány jsou v tomto směru počítače Brave a Dexx. Ty mají skutečně dostatečnou rezervu.

Výpočetní síla počítače

Výpočetní sílu počítačů zajišťují ve čtyřech případech procesory AMD Athlon – jejich frekvence se pohybovala od 2200+ (Delta iLine 2200B) přes 2400+ (NEO MAX 3) a 2500+ (Gigamax Speedy VRX-2500 Black) po Athlon XP 2600+, který pohání sestavu Dexx Narsil 34a. Jediný účastník testu – Brave BlueLine W 72G4 – zvolil procesor Intel Pentium 4 (taktovaný na frekvenci 2,4 GHz) Standardem je dnes 256 MB operační paměti DDR SDRAM, pouze Dexx má 512 MB.

Pro změření celkového výkonu počítače jsme použili aplikační test SYSmark 2001, který simuluje práci s běžně používanými kancelářskými a internetovými aplikacemi. Všechny recenzované sestavy si s nástrahami tohoto testu bez zaváhání a snadno poradily. S poměrně slušným náskokem nejlepší výkon podal počítač Dexx.

Uložení dat, vypalování

Pro uložení programů a dat jsou v počítačích připraveny pevné disky s kapacitami od 40 GB do 80 GB. Pevný disk s kapacitou 40 GB je v počítači Delta, 60GB kapacitu pevného disku má Brave a tři počítače (Dexx, Gigamax a NEO MAX 3) mají disky s kapacitou 80 GB.

Mechaniky CD-ROM, určené pouze pro čtení disků CD, již patří historii. Dnes jsou neodmyslitelnou součástí každého nového počítače vypalovačky CD-RW, které kromě čtení cédéček umí na vypalovací média CD-R nebo CD-RW data také zapisovat (v případě CD-RW i přepisovat). Počítač Dexx je vybaven kombinovanou mechanikou, která umí vypalovat na média CD a zároveň číst disky DVD. V počítačích Brave a Gigamax jsou použity dvě mechaniky (mechanika DVD-ROM

a mechanika CD-RW), a počítač NEO MAX 3 nabízí dokonce vypalovací mechaniku DVD-RW. V počítači Delta je pouze mechanika CD-RW, možnost přehrávání disků DVD tento počítač nenabízí.

Reprodukce zvuku

Všechny testované počítače jsou multimediální, mají tedy zvukovou výbavu sestávající ze zvukové karty a z reproduktorů. Všechny počítače mají zvukovou kartu integrovánu přímo na základní desce, pouze počítač Gigamax používá pro přípravu zvuku kvalitnější zvukovou kartu Creative Sound Blaster Live 5.1. Také reproduktory jsou u tohoto počítače kvalitní – k testované sestavě byla přibalena reprosoustava Creative Inspire 5100, sestávající z jednoho subwooferu a z pěti satelitních reproduktorů. Tytéž reproduktory se starají i o ozvučení počítače Dexx. Pět reproduktorů se subwooferem tvoří i soustavu Genius SW-5.1 Value, která reprodukuje zvuk z počítače NEO MAX 3. Počítač Brave je doplněn o čtveřici reproduktorů Kinyo TA-927 se subwooferem a u testovaného počítače Delta jsou reproduktory pouze dva.

Připojení k internetu

Na základní desce jsou kromě zvukových čipů integrovány také síťové karty – z testovaných počítačů nedisponují možností připojení k počítačové síti sestavy Brave a Delta. Pokud se však k internetu nepřipojujete prostřednictvím kabelové televize nebo nemáte doma více počítačů, pak je v domácím počítači absence síťové karty snadno postradatelná. Jelikož domácí uživatelé pro přístup k internetu nejčastěji využívají běžnou telefonní linku a analogový modem, mají modem v základní výbavě čtyři počítače – výjimkou je pouze počítač NEO MAX 3, který jako jediný v testu modemem nedisponuje.

Běžné je dnes na základních deskách také integrované rozhraní USB 2.0, počítače Brave a Gigamax mají v zadní stěně vyvedeny i porty FireWire (IEEE 1394). Počítače Delta a Dexx mají port FireWire, který slouží např. pro připojení digitální videokamery k počítači, vyveden v přední části.

Počítač Brave podal díky výborné grafické kartě výborný výkon v herních testech a zajímavé je i jeho příslušenství – digitální fotoaparát a čtečka paměťových karet.

Zajímavé skříně a multimediální klávesnice

Pozitivní je také používání pohledných počítačových skříní. U testovaných počítačů převažuje kombinace černé a stříbrné barvy – na tu vsadily sestavy Delta, Gigamax a NEO MAX 3. Počítač Dexx má zaoblenou skříň stříbrné barvy a počítač Brave kombinuje barvu slonové kosti s barvou modrou.

S počítačovou skříní jsou barevně sladěny také klávesnice. U čtyř počítačů jsou klávesnice vyvedeny v kombinaci barev stříbrné a černé. Všechny klávesnice jsou vybaveny tlačítky pro spouštění aplikací a pro ovládání multimediálních přehrávačů. Pouze k počítači Brave byla dodána klávesnice v tradiční barvě slonové kosti a bez mnoha tlačítek navíc – jsou zde jen tlačítka pro spuštění WWW a e-mailu a pro ovládání hlasitosti.

Všechny počítače mají ve výbavě myši s optickými snímači pohybu; tyto myši mají oproti myším s kuličkou tu nespornou výhodu, že se nemusí čistit a pracují spolehlivěji. Dvě z nich (u počítačů Delta a NEO MAX 3) jsou dokonce bezdrátové.

Klady a zápory

+ výkon ve 3D herních testech
+ příslušenství (fotoaparát a čtečka paměťových karet)
– CRT monitor

Vítěz testu

Ocenění Tip PPK si z tohoto testu odnáší počítač Dexx Narsil 34a, který v cenové kategorii do 35 000 Kč s DPH nabízí výbornou výbavu a poskytuje také skvělý výkon. Ten mu zajišťuje Athlon XP 2600+ , tedy nejrychlejší procesor v testu, dále paměť o velikosti 512 MB a také výkonná grafická karta. Lepší grafickou kartu mezi recenzovanými sestavami má jen počítač Brave. Obraz se zobrazuje na 15palcovém LCD monitoru Neovo F-15 a počítač Dexx je jako jediný z recenzovaného pole osazen TV kartou pro příjem televizního signálu (s dálkovým ovladačem). O čtení disků DVD a o vypalování cédéček se stará kombinovaná mechanika a nechybí ani kvalitní zvuková výbava.

Brave BlueLine W 72G4

První z testovaných počítačů je v abecedním pořadí Brave BlueLine W 72G4, který se z pětice recenzovaných počítačů vyznačuje nejlepším výkonem v 3D herních aplikacích. O ten se stará výborná grafická karta postavená kolem čipu ATI Radeon 9700, která disponuje 128 MB grafické paměti. Operační paměť má velikost 256 MB a výpočetní sílu počítače zajišťuje procesor Pentium 4 s taktovací frekvencí 2,4 GHz, který podporuje technologii Hyper-Threading. Brave je v testu jediný počítač s procesorem od firmy Intel, ostatní počítače využívají služeb procesorů Athlon XP od konkurenční společnosti AMD. Ve výkonnostním testu SYSmark 2001, který odráží celkový výkon se-

Klady a zápory

+ bezdrátová optická myš
+ kvalitní inkoustová tiskárna
– chybí DVD mechanika
– pouze dva reproduktory

Počítač Delta je s cenou 33 448 Kč nejlevnější sestavou v testu, do které se vešla i velmi kvalitní inkoustová tiskárna.

stavy, se tento počítač umístil na třetím místě – tedy přesně uprostřed startovního pole.

I další součást této sestavy je od ostatních v testu odlišná – je jí monitor. Na rozdíl od čtyř dalších počítačů byl u počítače Brave dodán 17palcový CRT monitor Proview DX-797N. Má sice plochou obrazovku, ale 15palcové monitory LCD, dodané s ostatními počítači, jsou lepší volbou.

Pevný disk má kapacitu 60 GB a pro čtení disků DVD a pro vypalování médií CD jsou v čele počítače zabudovány dvě optické mechaniky, obě od firmy Sony. Pod disketovou mechanikou jsou v přední části vyvedeny i dva porty rozhraní USB.

Velmi zajímavé je příslušenství počítače – obsahuje totiž jednoduchý třímegapixelový digitální fotoaparát Aiptek (nemá snímací prvek CCD, ale CMOS) a také čtečku paměťových karet. Zajímavým bonusem pro prázdninové fotografování je vyvolání prvních dvaceti snímků zdarma.

Počítač Brave s digitálním fotoaparátem je velkým lákadlem nejen pro začínající fotoamatéry, ale hlavně pro příznivce her – těm totiž poskytuje dostatečnou výkonnostní rezervu i při hraní těch nejnáročnějších her. Pro jejich ozvučení výborně poslouží reproduktorová soustava Kinyo TA-927 s jedním subwooferem a s čtveřicí satelitních reproduktorů.

Delta iLine 2200B

Testovaný počítač Delta iLine 2200B zaujme hned na první pohled tím, že ve své výbavě má velmi kvalitní inkoustovou barevnou tiskárnu HP DeskJet 5550. Tato sestava za zajímavou cenu 33 448 Kč s DPH zaujme všechny domácí uživatele, kteří pracují s obrázky a s fotografiemi, jež potřebují kvalitně tisknout. Při použití lesklého fotografického papíru totiž tato příhodně zvolená tiskárna nabízí výtisky fotografií výborné kvality.

Na rozdíl od počítače Brave je jako zobrazovací jednotka použit 15palcový LCD monitor Neovo F-15, zaujme i bezdrátová optická myš Maxxtro, která se v době nečinnosti a pro dobití dvou akumulátorů ukládá do nabíjecího stojánku. Nižší cena je však vyvážena absencí mechaniky DVD-ROM a pomalejší verzí procesoru Athlon XP (2200+). Ve srovnání s ostatními počítači v testu nabízí pevný disk s kapacitou 40 GB nejmenší úložný prostor a pro ozvučení jsou určeny pouze dva reproduktory. Ve výbavě samozřejmě nechybí vypalovací mechanika CD-RW ani interní modem.

Počítač Delta lze bez výhrad doporučit domácím uživatelům, kteří mají zájem o práci s obrázky a fotografiemi. Za nejnižší cenu v testu je totiž na rozdíl od ostatních účastníků tohoto klání vybaven i inkoustovou tiskárnou.

Klady a zápory

+ vysoký výkon
+ TV karta
+ 512 MB paměti
– krytka u optické mechaniky

Počítač Dexx si za předvedený výkon v testech a za výbornou výbavu zahrnující i TV kartu vysloužil ocenění Tip PPK.

Dexx Narsil 34a

O vítězi tohoto testu – počítači Dexx Narsil 34a – rozhodla jeho výbava a nejlepší výkon v aplikačních testech SYSmark 2001. Výborný výkon počítače zajišťuje procesor Athlon XP 2600+, který má navíc k dispozici 512 MB operační paměti (ostatní recenzované počítače disponují operační pamětí o velikosti 256 MB). Výborná je také grafická karta založená na čipu GeForce4 Ti4200 Ultra. Ta se svými 128 MB grafické paměti sice v herních testech podlehla výkonnější grafické kartě v počítači Brave, ale odstup od jasného vítěze v grafických disciplínách není příliš velký.

Stejně jako u počítače Delta je i u tohoto počítače použit 15palcový LCD monitor Neovo F-15, avšak TV kartu u jiného počítače v testu nenajdete. Pro vyšší komfort sledování televizního vysílání je přiložen i dálkový ovladač.

Ke čtení disků CD a DVD a k zápisu na vypalovací CD média je určena jediná kombinovaná mechanika Toshiba. Její vyjížděcí šuplík pro zakládání médií je zakryt krytkou ve stříbrné barvě skříně, ale toto řešení má jeden malý nedostatek. Když je šuplík vysunutý, nemáte kvůli této krytce přístup k tlačítku pro zasunutí šuplíku. Jinak skříň zaujme svými zaoblenými tvary a také madlem v horní stěně, které využijete při přesunu počítače. Ve spodní části čela počítače jsou kromě dvou portů USB a jednoho portu FireWire vyvedeny i zdířky od zvukové karty. O reprodukci zvuku se stejně jako u počítače Gigamax stará kvalitní reproduktorová soustava Creative Inspire 5100, složená z jednoho subwooferu a z pěti reproduktorů.

Počítač Dexx osloví díky výborné výbavě a skvělému výkonu při práci s běžnými aplikacemi i při hraní her široké spektrum potřeb domácích uživatelů. Má vše, co si běžný domácí uživatel může přát, proto jsme tomuto počítači udělili ocenění Tip PPK. Velmi praktická je i přiložená USB flash paměť s kapacitou 64 MB, která poslouží při přenášení dat mezi počítači.

Počítač Gigamax má v rámci tohoto testu nejlepší zvukovou výbavu – kvalitní zvukovou kartu i reproduktory.

Gigamax Speedy VRX-2500 Black

Počítač Gigamax má z recenzovaných PC nejlepší zvukovou výbavu. Stejně jako u počítače Dexx zajišťuje reprodukci zvuku re-

> **Klady a zápory**
>
> + kvalitní zvuková výbava

produktorová soustava Creative Inspire 5100, složená z jednoho subwooferu a pěti reproduktorů, ale příprava zvuku není ponechána zvukovému čipu, integrovanému na základní desce; o zvuk se stará specializovaná zvuková karta Creative Sound Blaster Live 5.1. Zajímavá je i multimediální klávesnice se zabudovaným mikrofonem.

O druhý nejlepší výsledek v aplikačních testech se velkou měrou zasloužil procesor Athlon XP 2500+, který má k dispozici 256 MB operační paměti. Obě optické mechaniky Teac (CD-RW i DVD-ROM) jsou stejně jako počítačová skříň v černém provedení. S počítačem barevně ladí i černý 15" LCD monitor Lite-On J15AAC, který má ve stojanu zabudovány dva malé reproduktory.

Zvukové vývody a porty USB nejsou vyvedeny přímo v čele počítače, ale v jeho pravé

	Brave BlueLine W 7264	Delta iLine 2200B	Dexx Narsil 34a	Gigamax Speedy VRX-2500 Black	NEO MAX 3
Cena s DPH	34 990 Kč	33 448 Kč	34 990 Kč	34 994 Kč	37 226 Kč
Výrobce/poskyt	ProCA, s. r. o.	Delta CZ, s. r. o.	Dexx, s. r. o.	Elap, s. r. o.	AnaComp, s. r. o.
WWW adresa	www.proca.cz	www.deltacz.cz	www.dexx.cz	www.elap.cz	www.anacomp.cz
Standardní záruka na PC	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky
Technické parametry					
Čipová sada základní desky	Intel 865G	VIA KT400	nVidia nForce2	VIA KT400A	VIA KT400
Procesor	Pentium 4/2,4 GHz	Athlon XP 2200+	Athlon XP 2600+	Athlon XP 2500+	Athlon XP 2400+
Velikost operační paměti	256 MB	256 MB	512 MB	256 MB	256 MB
Grafická karta a monitor					
Čip grafické karty/grafická paměť	ATI Radeon 9700/128 MB	ATI Radeon 9100/64 MB	GeForce4 Ti4200 Ultra/128 MB	ATI Radeon 9000 Pro/64 MB	ATI Radeon 9100/64 MB
Výstup na TV (S-Video)/konektor DVI	Ano/ano	Ano/ano	Ano/ano	Ano/ano	Ano/ano
Monitor	17" CRT Proview DX-797N	15" LCD Neovo F-15	15" LCD Neovo F-15	15" LCD Lite-On J15AAC	15" LCD Acer AL511
Mechaniky					
Pevný disk/kapacita	WD/60 GB	WD/40 GB	Maxtor/80 GB	IBM/80 GB	Seagate/80 GB
Mechanika CD-RW (čtení, přepis, zápis)	Sony CRX 215 (48×14×48×)	Samsung SW-248F (48×24×48×)	Toshiba SD-R1312 (40×10×32×)	Teac W552E (52×24×52×)	Ne
Mechanika DVD-ROM/DVD-R/RW	Sony DDU 1621 (16×)	Ne	Toshiba SD-R1312 (12×)	Teac DV-516E (16×48×)	DVD-R/RW Toshiba SD-R5002B(2×1×12×)
Ostatní vybavení					
Modem/síťová karta	Ano/ne	Ano/ne	Ano/ano (integrovaná na základní desce)	Ano/ano (integrovaná na základní desce)	Ne/ ano (integrovaná na základní desce)
Zvuková karta	Integrovaná na základní desce	Integrovaná na základní desce	Integrovaná na základní desce	Creative Sound Blaster Live 5.1	Integrovaná na základní desce
TV karta	Ne	Ne	Ano	Ne	Ne
Reproduktory	Kinyo TA-927 (4.1)	Creative SBS250-MMS30 (2.0)	Creative Inspire 5100 (5.1)	Creative Inspire 5100 (5.1)	Genius SW-5.1 Value (5.1)
Další příslušenství	Digitální fotoaparát Aiptek, čtečka paměťových karet	Inkoustová tiskárna HP DeskJet 5550	USB flash paměť s kapacitou 64 MB		
Operační systém	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ
Výsledky testů*					
SYSmark 2001 – celkově/internet. apl./kancelář. apl.	220/253/192	200/201/199	267/303/236	229/260/201	205/210/201
3D Mark 2003 – 1024 × 768 (32 bitů)	2701	753	1497	1010	1001
3D Mark 2001 – 1024 × 768 (32 bitů)	13 237	7301	11 988	7418	7953
Quake 3 Arena – 1024 × 768 (32 bitů)	242,1	151,0	237,0	153,0	160,3

* Vyšší hodnoty označují vyšší výkon.

straně. Stejné řešení nabízí i počítač NEO MAX 3. U počítače Gigamax jsme nenašli žádné vážnější nedostatky, je to vyvážená sestava, jež osloví uživatele, kteří při reprodukci hudby a filmových titulů na DVD požadují co nejlepší zvukovou kvalitu.

Za vyšší cenu se počítač NEO MAX 3 odvděčí vypalovací DVD mechanikou.

Klady a zápory

+ DVD vypalovačka
+ bezdrátová myš

– ve výbavě není modem
– vyšší cena

NEO MAX 3

S cenou 37 226 Kč s DPH se sestava NEO MAX 3 do našeho limitu nevešla. Jedná se o zajímavou sestavu, která mnohé uživatele osloví díky nainstalované vypalovací DVD mechanice Toshiba SD-R5002B, jež umí zapisovat i přepisovat jak na disky CD, tak na média DVD-R/RW. Média DVD s kapacitou 4,7 GB nabízejí podstatně více úložného prostoru než média CD, která se nejčastěji prodávají s kapacitou 700 MB. DVD vypalovačky jsou však v současné době drahé, takže se v běžných sestavách určených pro domácnost zatím příliš často nevyskytují. Počítač NEO MAX 3 patří v tomto směru mezi průkopníky.

Ve výbavě tohoto počítače nechybí kromě modemu nic důležitého. Je zde použit procesor Athlon XP 2400+, operační paměť má velikost 256 MB, pevný disk má kapacitu 80 GB a jako zobrazovací jednotka padla volba na 15" LCD monitor Acer AL511; jeho barva slonové kosti však s černou skříní počítače ani s černostříbrnou klávesnicí a myší příliš neladí. Za pozornost stojí i optická myš A4 Tech, která je stejně jako u počítače Delta bezdrátová. Přijímač a vysílač rádiových vln slouží zároveň i jako nabíječka pro dva akumulátory typu AA, které jsou zdrojem energie bezdrátové myši.

Počítač NEO MAX 3 má se sestavou Delta ještě jednu spojitost – tou je použití grafické karty založené na čipu ATI Radeon 9100. U sestavy NEO MAX 3 jsme však u ní naměřili – zřejmě přičiněním výkonnějšího procesoru – lepší výsledky. Stejně jako počítač Gigamax má sestava NEO MAX 3 vyvedeny dva porty USB a zvukové vývody po pravé straně čela počítače. Zvuk reprodukuje reprosoustava Genius SW-5.1 Value s jedním subwooferem a s pěti reproduktory. Ovšem největším lákadlem pro zájemce o tento počítač bude určitě vypalovací jednotka DVD.

-mse

Mistr momentek

Digitální fotoaparát získal popularitu tím, že fotografuje téměř zadarmo. To jej předurčuje pro fotografování velkého množství momentek, běžných snímků z výletu a podobných záběrů, které spíše než špičkovou kvalitu vyžadují pohotovost fotografa a vystižení situace.

Proto jsou stále oblíbenější kompaktní přístroje co nejmenší a nejlehčí, které je možné nosit stále u sebe. Do této kategorie spadá přístroj Dimage Xt společnosti Minolta, prodávaný za 17 990 Kč včetně DPH. Na přístroji jsou nejpoutavější právě jeho rozměry. Veškerou elektroniku, optiku, akumulátor i ovládací prvky se podařilo vtěsnat do prostoru znatelně menšího, než který zabírá magnetofonová kazeta.

Tento malý zázrak techniky se podařil díky tomu, že objektiv, který obraz snímá přes optický hranol, byl do těla přístroje umístěn svisle. Že je toto řešení funkční, to si v Minoltě ověřili již na fotoaparátech Dimage X a Xi, které testovanému modelu předcházely. Na pohled jsou si tyto přístroje podobné, nejmladší přírůstek do rodiny se však může pochlubit ještě menšími rozměry, zlepšenou rychlostí a rozšířenými funkcemi.

Po stránce technických dat se mnoho nezměnilo, objektiv s trojnásobným optickým zoomem a minimální clonou f2,8 (f3,6 při maximálním zvětšení) dodává obraz snímači CCD s efektivním rozlišením 3,2 milionu obrazových bodů. Společně s čtyřnásobným zoomem digitálním si lze sledovaný objekt přiblížit až dvanáctkrát. Přístroj má vestavěný blesk a kromě optického hledáčku ještě 1,5" LCD hledáček pro kontrolu snímků a pro nastavení menu přístroje. Rozlišení snímků, nastavitelné ve čtyřech krocích, je maximálně 2048 × 1536 bodů, stupeň JPEG komprese lze nastavit ve třech krocích. Snímky lze uložit i bez komprese v režimu TIF, potom je však nutné pořídit si větší kartu, než je 16MB paměťová karta formátu SD, dodávaná s přístrojem. Přístroj má tedy parametry dobré, nicméně u této cenové kategorie digitálních fotoaparátů nijak výjimečné. Vlastnosti, kterými se Dimage Xt snaží prosadit, jsou kromě již zmíněných rozměrů ukryty hlavně v jeho funkcích.

Věrné barvy a dobrá kresba – přístroj podává dobré výsledky zejména při fotografování krajiny.

První příjemné překvapení čeká již při zapnutí, kdy je fotoaparát schopen pořídit první snímek za méně než dvě sekundy, stejně svižně si přistroj počíná i při prohlížení snímků a při nastavování voleb v nabídkách. „Akčnímu" fotografování je přizpůsobeno i ovládání, které vyžaduje pouze tisknout spoušť, vše ostatní je svěřeno automatice. Kromě parametrů snímku lze ručně nastavit i režim blesku, vyvážení bílé barvy a citlivost, expozici lze upravit v krocích po 0,3 EV, vždy je však vypočítána automaticky. Vlastní nastavení clony nebo času možné není. Podobně pracuje i vyvážené nebo bodové ostření, které je po částečném stisku spouště zcela automatické; není třeba ani přepínat pro fotografování v režimu makro, fotoaparát sám zaostřuje od vzdálenosti 15 cm.

Do nabíječky můžete vložit buď samostatnou baterii, nebo celý fotoaparát.

Minolta Dimage Xt

Miniaturní digitální fotoaparát
Cena: 17 990 Kč s DPH.
Poskytl: Minolta.
Efektivní rozlišení: 3,2 milionu pixelů.
Zoom: 3× optický a 4× digitální.
Objektiv: 5,7 – 17,1 mm (ekvivalent pro kinofilm 37 až 111 mm).
Světelnost: F2,8 až F3,6, podle pozice transfokátoru.
Citlivost ISO: 50 – 400; automaticky 50 – 160.
Hledáček: optický a barevný 1,5" displej LCD.
Rozsah snímání: 15 cm až nekonečno.
Závěrka: 1/1000 s až 4 s.
Velikost obrazu: 640 × 480 bodů až 2048 × 1536 bodů.
Formát dat: komprimovaný JPG (3 stupně), TIF.
Záznamové médium: paměťová karta SD (v dodávce 16 MB).
Příslušenství: zápěstní řemínek, datový a video kabel, lithioiontový akumulátor, stolní nabíječka.
Rozměry: 86 × 67 × 20 mm.
Hmotnost: 120 g (bez baterie a bez paměťové karty).

Fotoaparát je plně multimediální, to znamená, že kromě statických snímků dovoluje pořizovat i videozáznamy v rozlišení 320 × 240 nebo 160 × 120 bodů, a to včetně zvuku, stejně tak jako samostatné zvukové nahrávky. Výhodné je, že záznam se přímo ukládá na paměťovou kartu, takže délka záznamu je omezena pouze volnou kapacitou karty. Při nahrávání filmů stejně jako při fotografování lze nastavit černobílý nebo sépiový efekt záznamu – to v případě, že se chystáte natáčet klip ve stylu starých filmových grotesek.

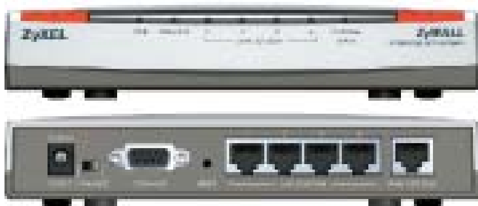
Pro rozhodování uživatele bude více než rozlišení a trojnásobný optický zoom (v třídě kompaktních minipřístrojů standardní a pro běžné potřeby více než dostačující) důležitá hlavně kvalita obrazů a komfort obsluhy. Obojí je na dobré úrovni, při pořizování snímků je třeba počítat s menší účinností vestavěného blesku a s vyšší zrnitostí snímků, která je patrná zvláště při ručně nastavené vyšší citlivosti. To fotoaparát předurčuje k fotografování krajiny; v noci nebo v uzavřených prostorách bude kvalita pořízených snímků dostatečná, nicméně přece jen nižší. Pro dlouhodobý pobyt v přírodě není fotoaparát koncipován, je totiž napájen speciálním akumulátorem, který je třeba dobíjet ze sítě. Fotoaparát lze popsat jako stylového mistra momentek určeného pro každodenní nošení v kabelce nebo v kapse u saka.

Miroslav Stoklasa

Bezpečně na internet

Tentokrát jsou ve hře dva firewally ZyWall od společnosti Mikenopa.

Mikenopa, a. s., je zastoupením firmy ZyXEL pro Českou republiku. ZyXEL Communictions Corporation je světovou jedničkou na trhu v oblasti firewallů určených pro domácí kanceláře a pro malé firmy.

Mikenopa, a. s.
Hradecká 1151-2
500 03 Hradec Králové
Česká republika
www.zyxel.cz
www.mikenopa.cz

Dnešní otázka:

Který z firewallů od firmy ZyXEL je určen pro domácnosti?

a) ZyAIR B400, b) Prestige 650,
c) ZyWALL 100, d) ZyWALL 2.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději do 4. srpna 2003 buď na korespondenčním lístku označeném heslem **Mikenopa** na adresu **Vogel Burda Communications, oddělení marketingu, P. O. Box 77, 186 21 Praha 8**, nebo elektronickou poštou na adresu **krizovka13@ppk.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v **PPK č. 16/2003**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru:

VOGEL*PK13 *Text tajenky*odpoved na otazku*Jan Novak Vinohradska52 15000 Praha5

Na začátek SMS zprávy napište slovo VOGEL. Příznak PK13, text tajenky, odpověď na otázku a kontaktní údaje oddělte od sebe hvězdičkou nebo čárkou.

Pokud jste se již zaregistrovali v SMS registraci 2003, můžete své jméno a adresu vynechat.

Cena za odeslanou SMS zprávu je určena posledními dvěma číslicemi z čísla, na které je SMS zpráva odesílána (v tomto případě je to 6 Kč za jednu SMS).

SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o.

Infolinka: +420 284 820 470

POMŮCKY: AAT, ABZ, NEWT, REDAN, TYLA, YA	HNŮJ	2. DÍL TAJENKY	OHLAS	ZNAČKA HEKTARU	JAGUÁR	?	ANGLICKY "MLOK"	NĚMECKY "BABIČKA"	HONOSNÝ DŮM V ZAHRADĚ	ZNAČKA HRAČEK	CHEM. ZN. CHRÓMU	?	SEZVAT	ZNAČKA AUTOMOB. SVÍČEK	A SICE
PŘÍLIŠ						ČEKATEL ŘEHOLNÍHO STAVU						BELGICKÉ LÁZNĚ / STAROŘÍM. BOHYNĚ ÚRODY			
OTEVŘENÉ POLNÍ OPEVNĚNÍ						VYSTĚHOVAT SE DO CIZINY / SÍDLO V GABUNU									
VOZKOVO CITOSL.				1. DÍL TAJENKY							BENÁTSKÝ CESTOVATEL				
SPZ PRAHY				SÍDLO V BELGII				SPISOVÁ ZKRATKA			ZKRATKA SLEČNY			4. DÍL TAJENKY	PŘÍZVUK
?	ZNAČKA ELEKTRONVOLTU / MOŘSKÝ PTÁK											ŘEKA V BRAZÍLII			
VÝZNAMNÉ STAROVĚKÉ ARMÉNSKÉ SÍDLO												ÚDER ROHY			
OZNAČENÍ DLOUHOHRAJÍCÍCH DESEK			ŘÍMSKY 52				ZyXEL					?	SPZ OLOMOUCE / PŘÍSTROJE		
SLONÍ ZUB												KLEKÁNÍ			
ZRAK				UKAZ. ZÁJMENO	?	VÁDA	NÁŠ BÝVALÝ SKOKAN NA LYŽÍCH	KONCERTNÍ SÍŇ	?	OŠATITI	CHEM. ZN. BISMUTU	MAJITEL / KLOUB PAŽE			
JEDNOTKA STANDARD. PENICILINU					PŘEDLOŽKA / JEŘÁB (STROM)				ÚZEMNÍ JEDNOTKA						
POBÍDKA KOČÍHO			POBOŽNOST / DIVADELNÍ VOLÁNÍ						ZN. FRANC. KOSMETIKY / ANGLICKY "OŘECH"					KAMENNÝ NÁSEP	STAROČESKÉ ZÁJMENO
?	INIC. HERCE BEKA / ZN. MEGAPONDU			3. DÍL TAJENKY / CHEM. ZN. CERIA							RANNÍ NÁPOJ				
STEJNOKŘÍDLÝ HMYZ						ROH					PLYNNÝ UHLOVODÍK				
JIHOČESKÉ SÍDLO						ŘECKY "PROTI"					VAKOVITÝ ÚTVAR VYPLŇUJÍCÍ DŘEVNÍ CÉVY				

Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 10/2003** zní:

Počítače Gigamax jsou postaveny na základních deskách Gigabyte (odpověď c).

Tajenka křížovky z **PPK č. 10** zní:

GIGAMAX – maximální výkon na spolehlivém základu.

Ceny od společnosti **Elap** vyhrávají:

Silvie Roubíková z Ostravy-Dubiny (monitor), Mgr. Petra Blažková z České Lípy (grafická karta), Jan Lakomý z Třebíče (reproduktory) a Zdeněk Kavka z Říčan u Prahy (skener).

Blahopřejeme!

Správce dokumentů – ELOviewer

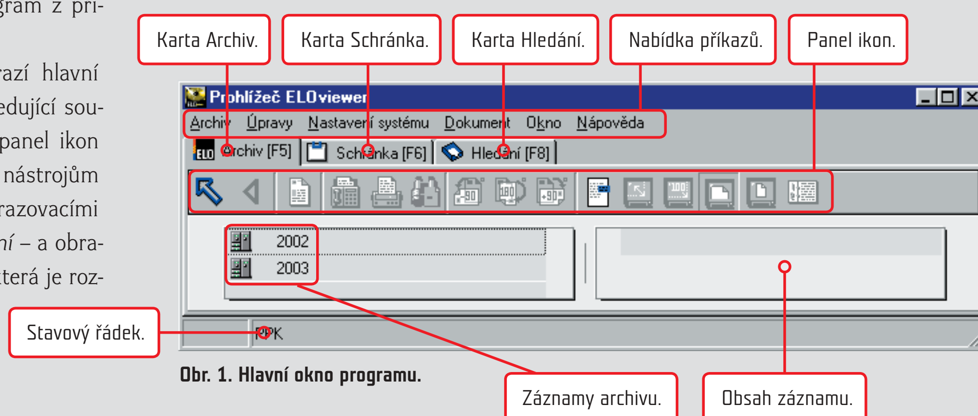
Určitě jste si již zvykli, že jednou za čas naleznete na přiložených CD starší ročníky časopisu PPK ve formátu PDF. Nyní vám ve spolupráci s firmou Cyberdyne přinášíme celý ročník 2002 a prvních sedm čísel letošního ročníku zpracovaných programem ELOviewer, který slouží pro správu dokumentů. Pomocí tohoto programu snadno zobrazíte potřebné číslo PPK nebo například vyhledáte článek na dané téma.

Program najdete na PPK CD 13/2003

Hlavní okno programu

Program není nutné instalovat a je možné jej spustit přímo z přiloženého CD nebo si celý adresář (ppkplus/casopisy) zkopírovat na pevný disk a spustit program pomocí souboru *EloOVw.EXE*. Vzhledem k velikosti celého programu a datových souborů vám však doporučujeme spouštět program z přiloženého CD.

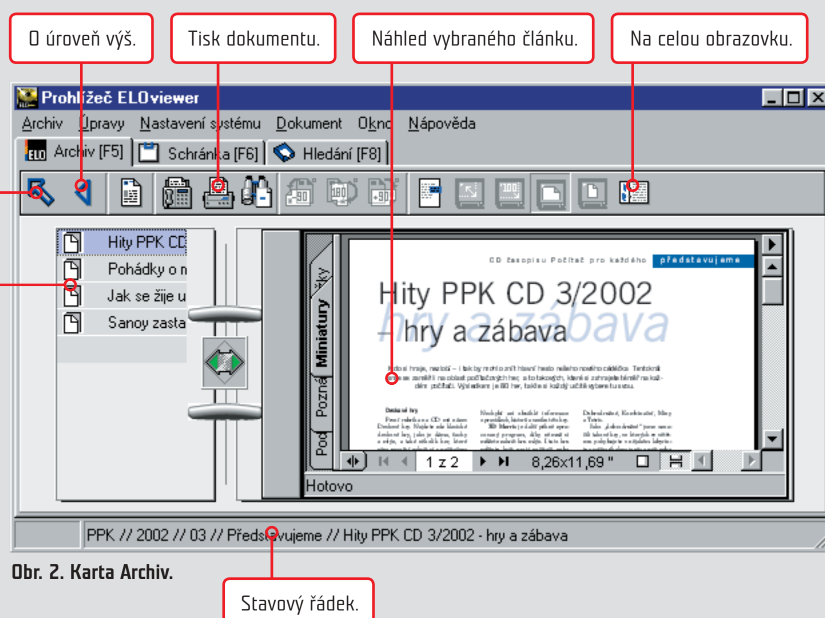
Po spuštění programu se zobrazí hlavní okno (obr. 1), které obsahuje následující součásti: klasickou nabídku příkazů, panel ikon pro rychlý přístup k vybraným nástrojům programu, záložky se třemi zobrazovacími kartami – *Archiv, Schránka, Hledání* – a obrazovku pro prohlížení dokumentů, která je rozdělena na dvě části. Levá část obrazovky obsahuje záznamy archivu (hierarchicky uspořádané dokumenty), které jsou v programu dostupné, a v pravé části se zobrazuje obsah vybraného záznamu archivu. Ve spodní části hlavního okna je stavový řádek, který zobrazuje doplňující informace. Na základní obrazovce například ukazuje aktuální pozici v archivu ve formátu *Archiv // Kabinet // Šanon // Záložka // Dokument* – v našem případě ukazuje informace stavový řádek *PPK // 2002 // 03 // Představujeme // Hity ...* *(obr. 2)*.

Obr. 1. Hlavní okno programu.

Karta Archiv

Kartu Archiv budete používat pravděpodobně nejčastěji. Pomocí této karty zobrazíte obsah ročníku, jednotlivého čísla nebo náhled vybraného článku. Karta Archiv je určena k procházení jednotlivých ročníků PPK, procházení samo je koncipováno jako listování knihou (obr. 2). Záznamy směrem dolů, tedy od ročníku směrem k jednotlivým článkům, projdete kliknutím na záznam (ročník -> číslo -> rubrika -> článek). Směrem nahoru se můžete pohybovat pomocí ikony *Zpět na začátek archivu* nebo *O úroveň výš* na panelu ikon.

Obr. 2. Karta Archiv.

Karta Hledání

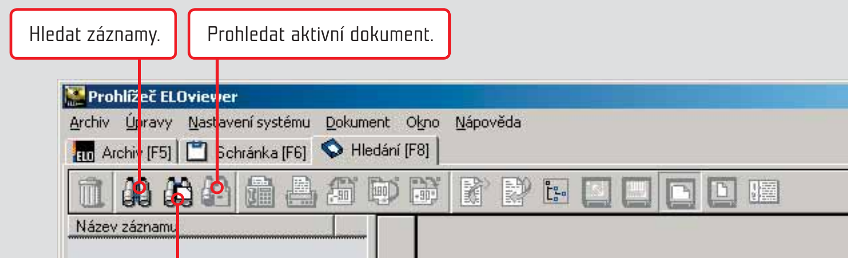
Tato karta je určena pro vyhledávání dokumentů obsažených v archivu. Vyhledávání je dostupné kdykoliv a z kteréhokoliv místa v archivu, a tak nezmění právě nalistovanou pozici v archivu (obr. 3).

Hledání můžete spustit buď přímo pomocí ikony z panelu nástrojů, a to příkazem *Dokument –> Hledání -> Vyhledat záznam* z nabídky příkazů, nebo prostřednictvím klávesové zkratky (Shift + F1). Po spuštění vyhledávacího nástroje se zobrazí dialogové okno *Volný záznam hledání*.

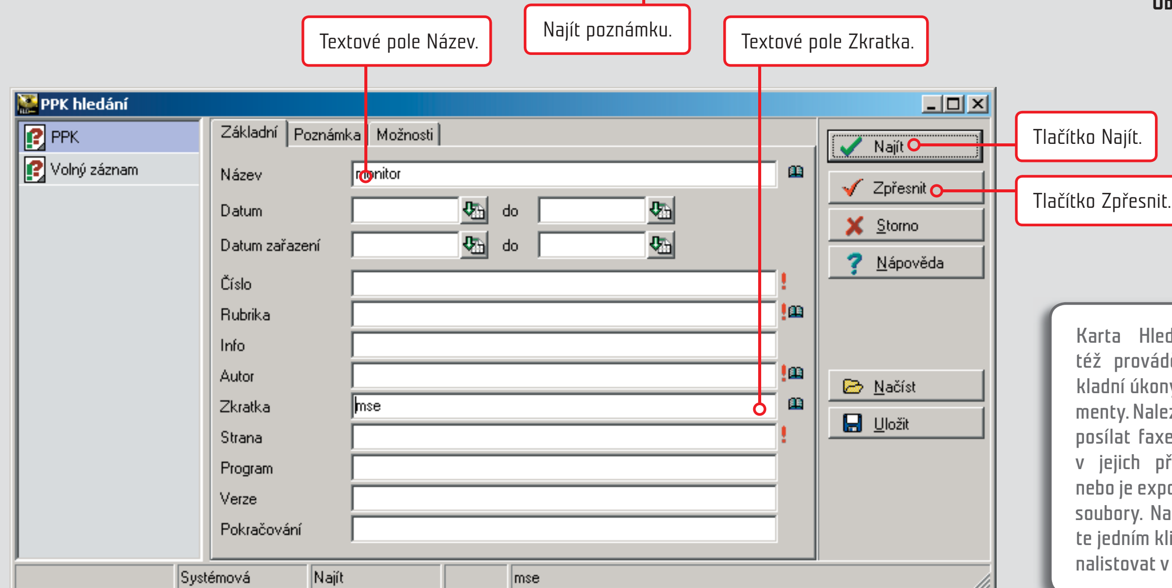
V levé části okna se nachází seznam archivů (evidenčních karet) dostupných pro vyhledávání. Pro vyhledání potřebných článků klikněte na archiv *PPK*. Ve střední části jsou kolonky pro vyplňování popisných údajů, podle kterých chcete v archivu vyhledávat. V našem příkladu zkusíme vyhledat všechny články, které obsahují ve svém názvu slovo *monitor* a jejichž autor používá zkratku *mse* (zadáním prvního písmene zkratky autora zobrazíte seznam všech autorů a z něj můžete potřebnou zkratku jednoduše vybrat). Do příslušných kolonek (obr. 4) zadejte výše uvedené údaje a klikněte na tlačítko *Najít*. Prohlížeč ELOviewer prohledá celý archiv a výsledek zobrazí na kartě *Hledání* (obr. 5).

Je-li výsledků příliš mnoho, zobrazte znovu dialogové okno určené pro hledání a zadejte další údaje pro vyhledávání; nakonec klikněte na tlačítko *Zpřesnit*.

-vrba

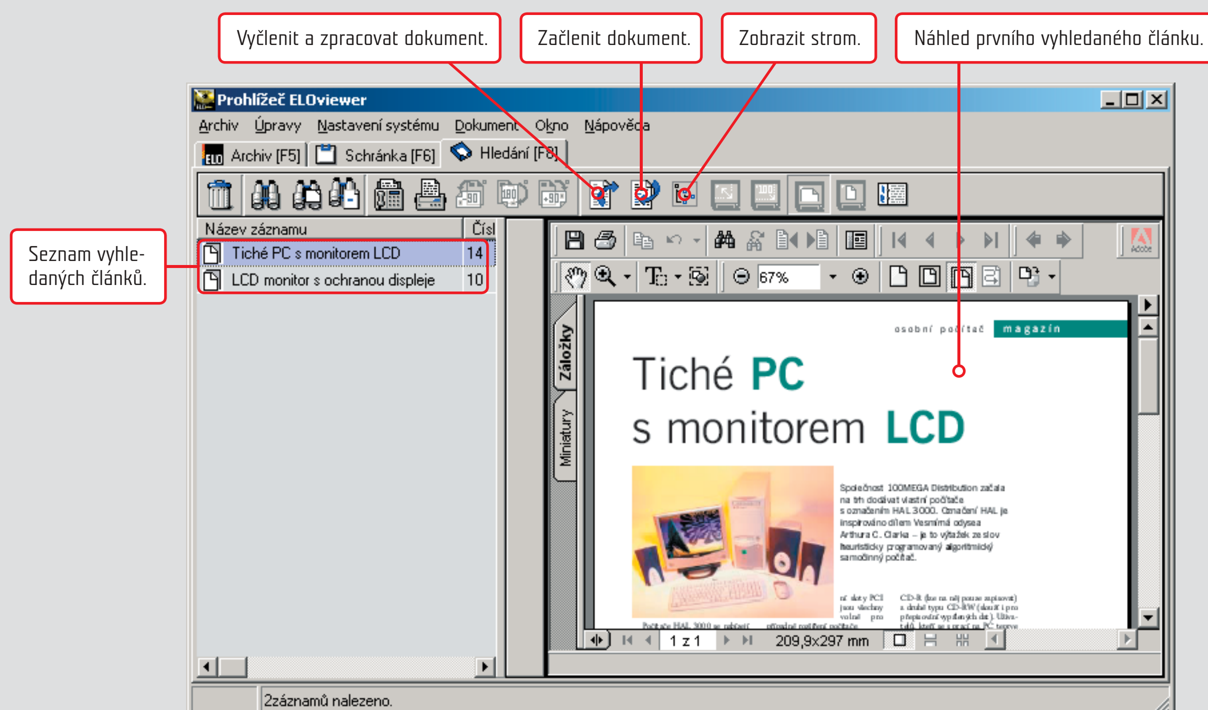

Obr. 3. Karta Hledání.

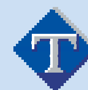
Obr. 4. Dialogové okno „PPK hledání".

> Karta Hledání umožňuje též provádět některé základní úkony s vyhledanými dokumenty. Nalezené záznamy můžete posílat faxem, tisknout, otevírat v jejich přiřazených aplikacích nebo je exportovat jako nezávislé soubory. Nalezený záznam můžete jedním kliknutím na jeho název nalistovat v archivu článků.

Obr. 5. Výsledek vyhledávání.

Šablony dokumentů

V kancelářské praxi existuje celá řada dokumentů a tabulek, které mají stejný vzhled a úpravu, jen se do nich vpisují pokaždé jiné údaje. Jsou to různé formuláře a předtištěné tiskopisy, se kterými člověk přichází dnes a denně do styku, přivádějí ho k tichému šílenství, ale bohužel – asi se jich hned tak nezbaví.

Využijte připravených šablon dokumentů

Pracujete-li s počítačem a řešíte-li svou „úřední" či soukromou agendu s využitím kancelářských programových kompletů, míváte k dispozici prototypy často používaných formulářů; stačí je jen vyplnit a předat tam, kam je třeba.

Také 602Pro PC Suite nabízí značné množství takových šablon. Nejsou však součástí standardní instalace, a proto se o nich možná příliš neví. Je tedy nejvyšší čas to napravit. Nemějte strach – nebudete si muset zase něco dokupovat. Šablony si lze stáhnout z internetových stránek společnosti Software602, a. s. K jejich získání tedy potřebujete pouze počítač připojený k síti.

Jak najít správnou šablonu

Spusťte si svůj internetový prohlížeč a načtěte si do něj firemní stránku Software602. Snad vás ani nepřekvapí, že adresa je ***http://www.software602.cz*** a nově také ***http://www.602.cz***.

Na úvodní stránce je řada informací o produktech a především o novinkách uvedených (či právě uváděných) na trh. Nás však nyní zajímá odkaz **DOWNLOAD**, umístěný na stránce úplně nahoře a trochu vpravo; ano, to je ten odkaz, na který ukazuje na obrázku ta „pacička". Zkuste na něj kliknout myší.

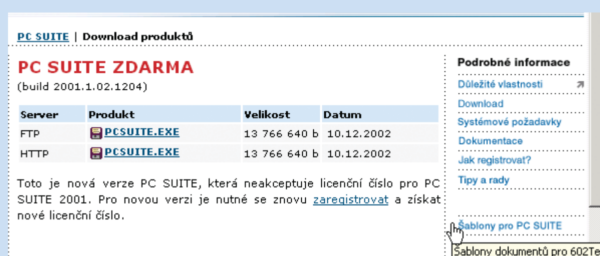
Obr. 1. Na internetové stránce ***www.602.cz*** klikněte na odkaz **Download**.

Dostanete se na stránku Download produktů. Tam najdete přehled všech produktů, které si můžete s využitím internetu „stáhnout" na svůj počítač. Přímo a teď hned – nemusíte chodit do žádného obchodu, stačí jen trochu „zaklikat myší". Zkuste tedy kliknout na odkaz **PC SUITE**; v seznamu je úplně nahoře.

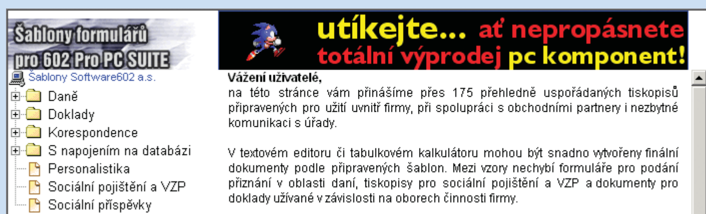
Obr. 2. Na stránce Download produktů klikněte na odkaz **PC SUITE**.

Přejdete na stránku určenou především ke stažení celého „balíku" PC Suite, ale nás teď bude zajímat odkaz **Šablony pro PC SUITE** vpravo dole. Ještě tedy klikněte na něj a jste u cíle. Stránka, která se zobrazí, je rozdělena do dvou sekcí. V té pravé si můžete přečíst trochu povídání o šablonách a z té levé si již můžete vybrat, co budete potřebovat. Jak vám napovídají čtverečky se symbolem „plus", šablony jsou seřazeny do tematicky laděných skupin, které mají strukturu logického stromu. Kliknutím na příslušné „plus"

Obr. 3. V pravém dolním rohu této stránky klikněte na odkaz **Šablony pro PC SUITE**.

se otevře a zobrazí další větev s dalšími možnostmi, či již přímo s nabídkou konkrétních šablon.

Obr. 4. Nabídka šablon je seřazena podle tematických skupin. V levé části okna klikněte na položku Korespondence.

Download

V „počítačové branži" se používá stále dost termínů, které jsou v anglické podobě srozumitelné všem lidem „od fochu", ale ne již tak docela laické veřejnosti. Slovo „download" tu znamená něco jako „stáhnout", přenést odněkud na počítač. Jinak řečeno, na disku webového serveru, který je umístěn „někde daleko", jsou soubory, které potřebujete. Prostřednictvím internetu si je můžete zkopírovat na svůj počítač; samozřejmě máte-li k tomu potřebné oprávnění. To je tedy download. A oprávnění v dané chvíli samozřejmě máte – jinak by to od firmy byl špatný vtip.

Stahování šablon

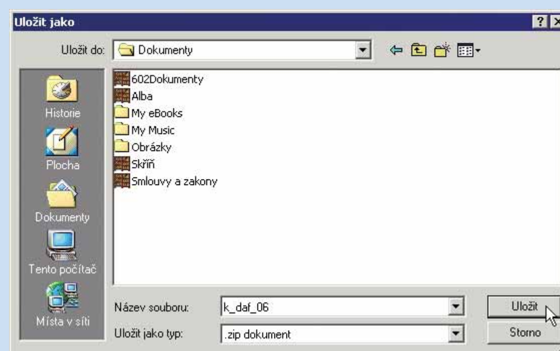
Po výběru skupiny se v pravé části okna vypíše seznam šablon, které patří do této kategorie a které si můžete stáhnout. Podle symbolu modrého „T" vpravo vidíte, že to jsou šablony pro textový procesor 602Text.

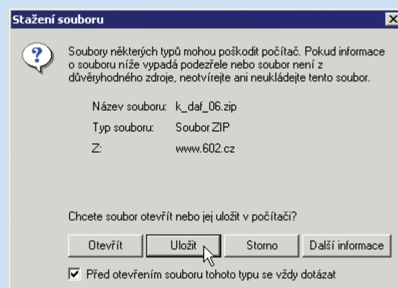
Šablony můžete stahovat buď jednotlivě (tedy kliknutím na příslušný název), nebo celou skupinu v jediném souboru – k tomu slouží poslední položka seznamu. Postup je vždy stejný.

Podotkněme, že kvůli rychlejšímu stahování (což oceníte zejména doma při připojení prostřednictvím telefonní linky) jsou všechny soubory uloženy v komprimovaném tvaru, a to ve formátu ZIP.

Obr. 5. Klikněte vlevo na položku Dopisy a faxy a v pravé části okna už můžete vybírat jednotlivé šablony.

Obr. 6. Po kliknutí na položku Personální dopis se otevře dialogové okno s několika tlačítky. Vy potřebujete soubor se šablonou zkopírovat na svůj počítač, proto klikněte na tlačítko Uložit.

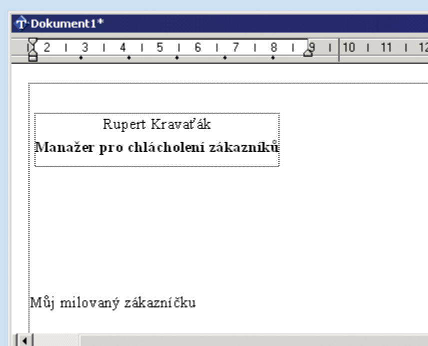
Obr. 7. Otevře se obvyklé dialogové okno pro ukládání souborů; požádali jste totiž o stažení, ale počítač dosud neví, kam má stažený soubor uložit. Vyberte tedy vhodný disk a na něm cílovou složku, kam se vaše šablona uloží.

Jak šablonu použít

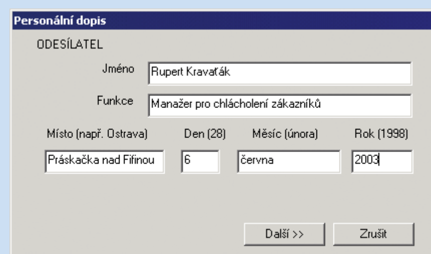
Budeme teď předpokládat, že „rozbalený" soubor Personální dopis.wpt máte již k dispozici. Přípona WPT vám napovídá, že jde o šablonu dokumentu v interním formátu 602Text. Nejsnáze použijete šablonu tak, že myší dvakrát kliknete na položku souboru se šablonou – třeba v průzkumníku Windows. Tím spustíte program 602Text. Neotevře se v něm prázdný dokument, jak bývá zvykem, ale „rozjede se" sada dialogových oken, jak vidíte na obrázku č. 8. Připomíná to průvodce, na které jste zvyklí ve Windows třeba při nastavení připojení k internetu a podobně. Do vstupních polí dialogových oken vyplníte potřebné údaje, a jakmile jste s tím hotovi, vygeneruje se sám od sebe příslušný dokument se všemi vašimi daty – začleněnými, rozmístěnými a zformátovanými tak, jak to dokument daného typu vyžaduje.

Tím vlastně můžete vytvářet dokumenty profesionální kvality, aniž byste pro začátek museli vědět něco o tom, jak formátovat stránku, odstavce a písmo.

Jiří Lapáček

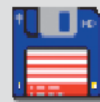
Obr. 9. Výsledný dokument je vytvořen podle šablony a obsahuje vámi zadané texty. Je to běžný textový dokument, který můžete dále upravovat.

Obr. 8. Do jednotlivých polí dialogových oken zadejte potřebné údaje.

Nejenom správce souborů

Na PPK CD vám v rubrice Důležité programy pravidelně přinášíme program Total Commander. Ten vám nyní blíže představíme a vysvětlíme, jak s ním pracovat.

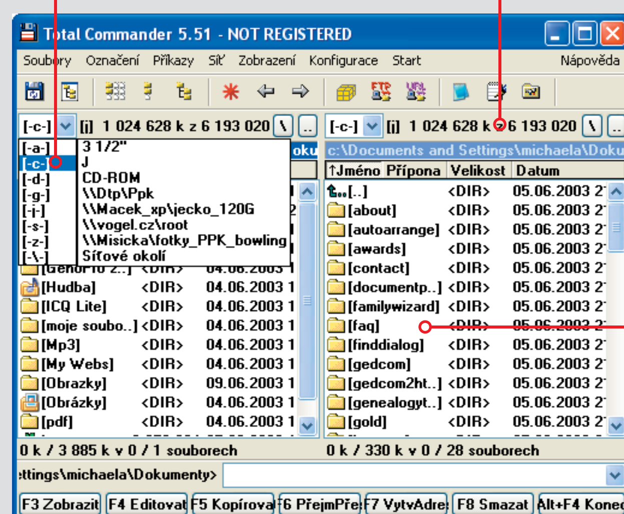
Tento program je z kategorie správců souborů, oproti ostatním však toho zvládne mnohem víc než jen přesunovat soubory a vytvářet složky, takže se jistě vyplatí si jej po zkušební době zakoupit. Jedná se totiž o program sharewarový.

Zobrazení disku

Instalace programu probíhá standardně a rychle. Během instalace budete dotázáni na obvyklé záležitosti, tedy zda chcete vytvořit ikonu na ploše, zahrnout zástupce programu do nabídky Start apod. Také je vám nabídnuta možnost instalovat si do programu jiné jazyky, než je angličtina. Nabídka jazyků zahrnuje i češtinu. Okno programu se skládá ze dvou částí. V každém okně si lze zobrazit obsah jiného adresáře. Nejprve si vyberete disk, který chcete v podokně zobrazit. To může být váš pevný disk, vložená disketa, CD-ROM nebo disky jiných počítačů, ke kterým jste připojeni prostřednictvím sítě. Nad zobrazeným adresářem naleznete rozbalovací seznam, ze kterého si vyberete disk, jejž chcete prohlížet. Tyto disky jsou označeny písmeny tak, jak jste si je vy sami pojmenovali. Vedle rozbalovacího seznamu se zobrazí informace o tom, jak je disk zaplněn daty a kolik volného místa ještě zbývá. V podokně se přitom zobrazí složky, které jsou na tomto disku obsažené. Pokud na složku kliknete, zobrazí se její obsah – tedy další podložky nebo soubory.

Vyberte disk z nabídky.

Využitý a zbývající prostor na disku.

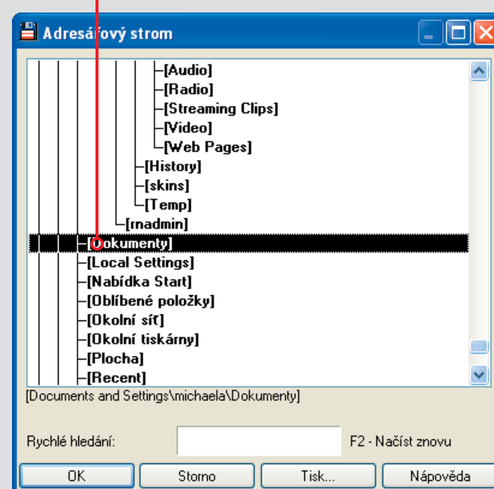

Výpis obsahu složky.

Kopírování a přemísťování souborů

Soubor, který chcete přemístit nebo zkopírovat na jiné místo, je třeba nejprve označit. K označování neboli výběru souborů se v Total Commanderu používá pravé tlačítko myši. Chcete-li označit více souborů v řadě, klikněte na první z nich pravým tlačítkem myši a poté myší táhněte, dokud nejsou zabarveny všechny soubory, které chcete označit. Chcete-li označit soubory, které vedle sebe nestojí, na každý z nich klikněte pravým tlačítkem myši. Označené soubory lze přesunout přetažením myší. V druhé půlce okna si zobrazte adresář, do kterého chcete soubory přemístit. Nyní klikněte do té poloviny okna, ve které jsou označené soubory, a přetáhněte je myší do druhé poloviny. Kurzor myši se změní v šipku se symbolem několika dokumentů. Tím se zobrazí okénko, ve kterém kopírování souborů upřesníte. Pokud nechcete nic měnit, pak klikněte na tlačítko **OK** a soubor se překopíruje do aktivního adresáře. Chcete-li však soubor kopírovat do jiného adresáře, klikněte na tlačítko **Strom**. V dalším okénku **Adresářový strom** je zobrazena struktura všech složek a podsložek na aktuálním disku. Klikněte na složku, do které chcete soubor překopírovat, a poté na tlačítko **OK**. Tím se přesunete do předchozího okénka, kde bude cesta k této složce označena jako cíl kopíro-

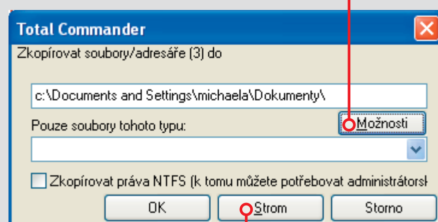
Vyhledejte místo, kam chcete soubor kopírovat nebo přemístit.

Pokud nechcete soubory přetahovat, můžete použít funkční klávesy. Soubory označte a poté stiskněte klávesu F5 pro kopírování souborů nebo F6 pro jejich přesunutí.

vání. Jestliže kliknete na tlačítko **Možnosti**, zobrazí se možnosti kopírování v případě, že cílová složka již obsahuje soubor se stejným názvem. Zde si můžete určit, zda má být takový soubor přepsán. Vše nakonec potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**. Přemísťování souboru (soubor bude tedy z původního místa vymazán a přesunut na nové místo) se provádí velmi podobně. Opět označte soubory, ale přetáhněte je na nové místo se současně stisknutou klávesou Shift. Kurzor myši se opět změní v šipku, ale na symbolech pro dokumenty bude znaménko minus. Další postup je shodný jako v předchozím případě.

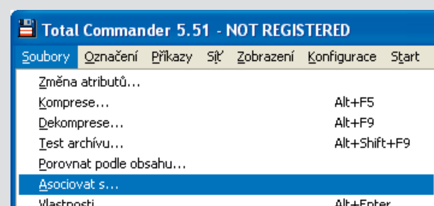
Možnosti pro přepsání souboru.

Zvolení jiného místa pro kopírování nebo pro přemístění souboru.

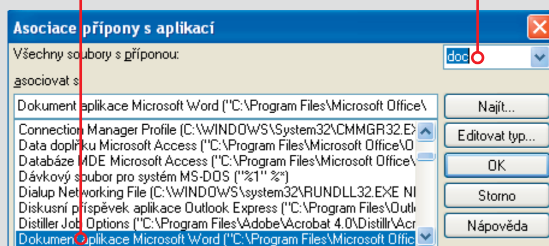
Asociace souborů

Jednou z mnoha šikovných funkcí programu je také asociace souborů. Ta vám zaručí, že určitý typ souboru (formát) se otevře v programu, který si zvolíte (pokud však program tento formát podporuje). Z nabídky **Soubor** vyberte příkaz **Asociovat s...** Otevře se okénko **Asociace přípony s aplikací**. V pravém horním rohu okénka naleznete rozbalovací seznam, který obsahuje všechny možné typy přípon (formátů) souborů. Vyhledejte tedy určitou příponu a v políčku **Asociovat s...** se zobrazí program, ve kterém se tento typ souboru otevírá. Chcete-li program změnit, vyhledejte nový program v políčku **Asociovat s...** a klikněte na tlačítko **OK**.

Vyhledejte aplikaci, ve které má být program otevřen.

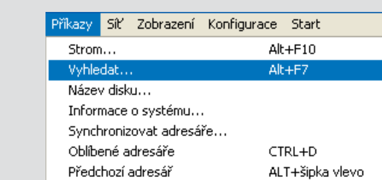
Vyhledejte příponu souboru.

Vyhledávání souborů

Pomocí programu Total Commander lze vyhledávat soubory na dostupných discích. Z nabídky **Příkazy** vyberte příkaz **Vyhledat**. Tím se otevře okénko **Hledání souborů** s několika kartami. V prvním řádku na kartě Obecné můžete specifikovat, jaký typ (formát) souboru hledáte. Pokud např. hledáte obrázek ve formátu JPG, vepište do tohoto řádku *.jpg. V dalším řádku specifikujte, kde se má hledat. Chcete-li vyhledávat na jiném než nabízeném disku, klikněte na tlačítko **Disky**. Tím se otevře okénko, ve kterém si vyberte jeden z dostupných disků. Chcete-li vyhledávat v názvech souborů, zaškrtněte políčko **Hledat text** a do řádku vepište klíčový výraz. Na kartě **Rozšířené** můžete vyhledávání souboru ještě omezit. Hledání můžete omezit zadáním doby, ve které byl soubor vytvořen (položka Datum mezi), nebo omezením stáří souboru. Dále lze vymezit velikost souboru a některé z vlastností souborů – např. zda se jedná o systémový soubor, o archiv apod. Klikněte na tlačítko Start a tím zahájíte vyhledávání. Pokud by vyhledávání trvalo velmi dlouho, pak jej můžete přerušit stisknutím klávesy Escape. Výsledek hledání se zobrazí v okénku dole. Jestliže kliknete na tlačítko **Ukázat**, tento soubor se otevře v příslušném programu. Kliknete-li na tlačítko **Jít k souboru**, pak se v programu Total Commander zobrazí obsah složky, která nalezený soubor obsahuje.

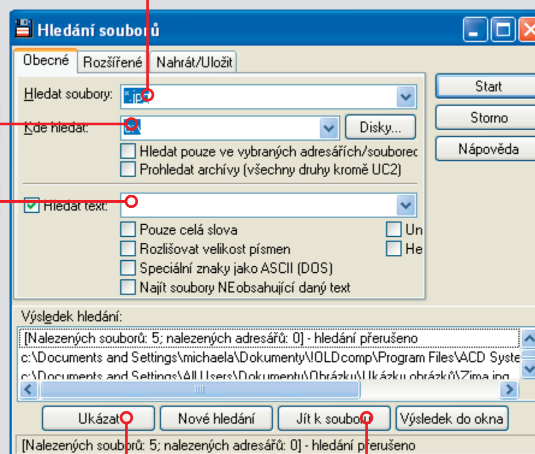
-mia

Typy souborů.

Místo hledání.

Vyhledávání podle textu.

Otevření vyhledaného souboru.

Zobrazení složky s vyhledaným souborem.

Videopřehrávač MicroDVD Player 1.2

Nejste spokojeni se svým „starým“ přehrávačem videosouborů? Vyzkoušejte si MicroDVD Player, který umožňuje jak přehrávání video CD, tak i přehrávání souborů z pevného disku počítače. Navíc tento program poskytuje srovnatelný komfort jako klasický přehrávač DVD a je k dispozici zcela zdarma.

Program najdete na PPK CD 22/2002

Ovládací panel programu

Instalace programu je velmi snadná. Postupujte podle pokynů instalačního programu, který vše potřebné zařídí za vás. Po dokončení instalace programu je však nutný restart počítače, proto vám doporučujeme ukončit před spuštěním instalace všechny ostatní běžící programy.

Program spustíte pomocí nabídky **Start -> Programy -> MicroDVD Player**. Po spuštění programu se zobrazí ovládací panel, který svým vzhledem připomíná klasický videorekordér nebo DVD přehrávač (obr. 1).

Program nabízí čtyři režimy (mody) přehrávání souborů: přehrávání filmů uložených na CD (DVD micro) s vytvořeným inicializačním souborem, přehrávání filmů uložených na pevném disku (DVD hard disk) s vytvořeným inicializačním souborem, rychlé přehrávání filmů pomocí vytvořených inicializačních souborů (DVD quickini) a přehrávání souborů (File mode). Vzhledem k tomu, že vytvoření inicializačního souboru (souboru s příponou INI) není zcela triviální, zaměříme se dále pouze na režim přehrávání souborů (**File mode**).

Obr. 1. Ovládací panel programu.

Přehrávání souborů (filmů)

Kliknutím na tlačítko **M** na ovládacím panelu přepnete program do režimu přehrávání souborů (File mode) – obr. 2. Nyní je třeba určit, kde se přehrávaný soubor nalézá (tzn. provést výběr filmu). Program podporuje metodu „táhni a pusť“ (drag and drop), takže můžete požadovaný soubor vyhledat libovolným správcem souborů a tažením myší na ovládací panel programu jej spustit. Film, který chcete přehrát, můžete také vyhledat pomocí editoru seznamu souborů. Klikněte na tlačítko Editor seznamu souborů a tím zobrazíte stejnojmenné dialogové okno (obr. 3). Po vytvoření seznamu souborů (filmů) klikněte na tlačítko **OK.**

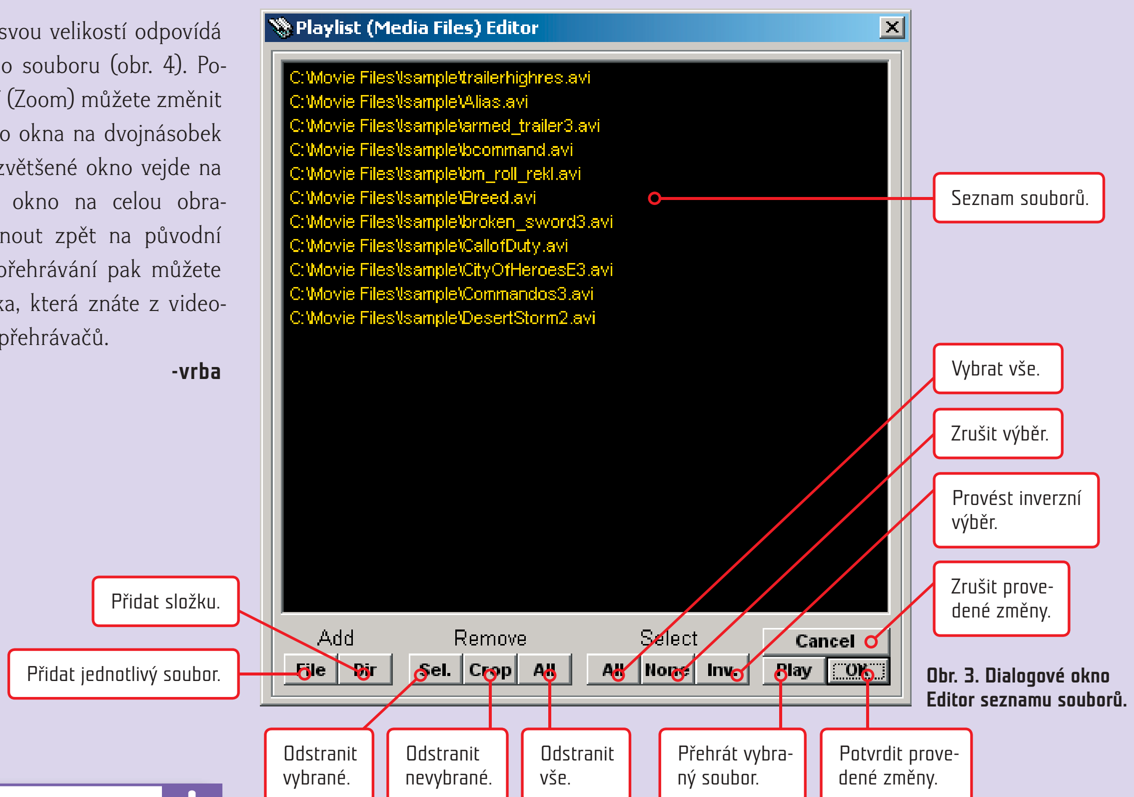
Kliknutím na tlačítko Přehrát (Play) spustíte přehrávání prvního filmu (klipu) ze seznamu souborů. Přehrávaný soubor se zobrazí

Obr. 2. Režim přehrávání souborů (File mode).

v novém okně, které svou velikostí odpovídá formátu přehrávaného souboru (obr. 4). Pomocí tlačítka Zvětšení (Zoom) můžete změnit velikost zobrazovacího okna na dvojnásobek (jen pokud se takto zvětšené okno vejde na obrazovku), zobrazit okno na celou obrazovku nebo jej přepnout zpět na původní velikost. V průběhu přehrávání pak můžete využít obvyklá tlačítka, která znáte z videorekordérů nebo DVD přehrávačů.

-vrba

Obr. 3. Dialogové okno Editor seznamu souborů.

Seznam souborů (filmů) je možné vytvořit také jako textový soubor, pomocí kterého budou jednotlivé soubory přehrány. Tento textový soubor musí obsahovat pouze názvy jednotlivých souborů (filmů), přičemž každý název souboru musí být na samostatném řádku. Název vytvořeného textového souboru musí mít příponu LST nebo M3U. Vytvořený soubor uložte do složky, ve které jsou uloženy soubory obsažené v seznamu. Pokud chcete přehrát soubor i z některé další podsložky, musí být její název uveden před názvem souboru a od názvu souboru oddělen lomítkem.

Textový seznam souborů pak v programu otevřete kliknutím na tlačítko Otevřít soubor (viz obr. 4) a po jeho otevření se automaticky spustí přehrávání prvního souboru ze seznamu.

Obr. 4. Přehrávání souboru (filmu).

Obr. 5. Přehrávač RadLight 3.03 SE.

Konkurenční programy

Program MicroDVD nemá příliš mnoho konkurentů, které jsou k dispozici zdarma a přitom zvládnou přehrát většinu filmových a audio souborů. V této kategorii můžete kromě obvyklého Windows Media Playeru vyzkoušet například: GlobalDiVX Player 1.9.9.5, RadLight 3.03 SE, Zoom Player 3.0, QuickVCD Player 3.4 nebo Twins Video Player 1.5. Většina výše uvedených programů však nedosahuje kvalit programu Micro DVD.

MicroDVD 1.9.9.5.

Popis programu: přehrávač video- a audiosouborů.
Typ: freeware.
Jazyk: angličtina.
Internet: www.tiasoft.de.
PPK CD: č. 22/2002 (rubrika Programy/Přehrávače).

Hledejte v centru

Portál Centrum.cz doznal před nedávnem jistých změn a také vyhledávání v něm je poněkud odlišné. Oproti ostatním portálům na něm lze vyhledávat i obrázky. Vyhledávač si také výborně poradí s češtinou, tedy se skloňováním slov. Proto jsme pro vás připravili návod, jak na tomto portálu vyhledávat, abyste vždy našli rychle to, co potřebujete.

Hledání firmy v katalogu

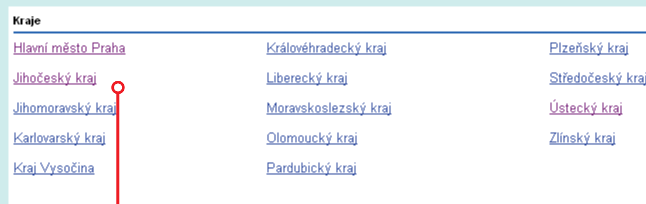
Jedním ze způsobů, jak na portálu Centrum.cz vyhledávat, je vyhledávání v katalogu. To je systém odkazů utříděných podle určitých témat. Spusťte tedy internetový prohlížeč a otevřete si stránky na adrese ***http://www.centrum.cz***, kde se nachází katalog odkazů. Nejprve je třeba si uvědomit, zda hledáte stránky komerční firmy, nebo stránky jiné. Katalog se vlastně skládá ze dvou částí – první z nich je databáze firem a druhou je katalog nekomerčních stránek. V sekci Centrum Firem klikněte na odkaz **Hledej další**. Na další stránce je zobrazena „křižovatka" odkazů, která je roztříděna podle toho, kterému oboru se firma věnuje. Pokud tedy např. hledáte firmu, která by uměla spravit vaši porouchanou pračku, postupujte následovně: Oprava pračky je služba, proto klikněte na sekci Služby. Otevře se další stránka s dalším členěním této kategorie – zde klikněte na položku Opravy a servis. Číslo v závorce za názvem této kategorie udává, kolik příslušných odkazů na internetové stránky firem tato kategorie obsahuje. Na další stránce je kategorie Opravy a servis členěna do podkategorií – jelikož pračka je elektrospotřebič, klikněte na podkategorii Elektrické spotřebiče a elektronika.

Utříděná křižovatka odkazů na stránky firem.

Klikněte na odkaz **Hledej další**.

Výpis odkazů

Tím se dostanete k odkazům na internetové stránky firem, které vaši pračku spraví. Na prvním místě jsou uvedeny odkazy firem, které si toto umístění zaplatily. Další odkazy jsou uvedeny v abecedním pořadí a obsahují vždy popis těchto stránek a telefonické a e-mailové spojení na firmu. Tento výpis může být poměrně dlouhý a je možné jej omezit pouze na výpis firem, které se nacházejí ve vámi vymezené lokalitě. Vraťte se na stránku s utříděnou křižovatkou odkazů (http://firmy.centrum.cz). Ve spodní části stránky **Kraje** klikněte na kraj, ve kterém chcete firmu vyhledat, a na další stránce tento region ještě upřesněte. Tím se dostanete opět na křižovatku odkazů. Nyní postupujte stejně jako v předchozím bodě. Při procházení jednotlivými kategoriemi budou zobrazeny pouze ty podkategorie, pro které existují v daném regionu odkazy – tedy pokud např. na Lounsku nemá žádná firma spravující pračky internetovou prezentaci, pak tato podkategorie v nabídce nebude. Firmy zobrazené ve výpisu budou nakonec náležet pouze do daného regionu.

Klikněte na název kraje, ve kterém firmu hledáte.

Výpis firmy, která působí v určitém kraji.

Kontakt na firmu.

Vyhledávání v tzv. fulltextu

Utříděná křižovatka odkazů, ve které jsme vyhledávali v předchozím případě, je dílem administrátorů portálu Centrum.cz, kteří celé schéma křižovatky navrhli a poté do něj „doplňovali" jednotlivé odkazy. Internet je ve skutečnosti naprosto neuspořádaná změť miliard stránek bez jakéhokoliv systému. Mnohé z těchto stránek nemusí být v křižovatce odkazů vůbec zahrnuty. Tyto stránky však lze vyhledat prostřednictvím tzv. fulltextového vyhledávání. Klikněte na záložku **Fulltext** na stránce. Nyní vepište do prázdného políčka klíčové slovo pro vyhledávání. Pro zpřesnění vyhledávání lze vepsat výrazů více a spojit je tzv. logickými operátory. Jestliže výraz, který vyhledáváte, pochází z češtiny, pak můžete využít ještě dalšího upřesnění. Vedle políčka pro zadání hledaného výrazu naleznete ještě několik kolonek k zaškrtnutí. Zde můžete určit, že se má vzít v úvahu i ohýbání slov (skloňován), překlepy a synonyma (slova podobného významu). Nakonec klikněte na odkaz **Vyhledat**. Za okamžik se zobrazí soupis internetových stránek, na kterých se hledaný výraz vyskytuje. Tento výraz bude zobrazen tučně. Zobrazena je vždy adresa stránky spolu s odkazem na tuto stránku, s částí textu, kde se hledané výrazy vyskytují, a s odkazem na výpis podobných stránek. Chcete-li na stránky přejít, ale chcete mít současně zobrazeny i výsledky vyhledávání, klikněte na odkaz pravým tlačítkem myši a použijte příkaz **Otevřít v novém okně** nebo při kliknutí na odkaz (levým tlačítkem myši) stiskněte současně klávesu Shift.

Jak používat logické operátory?

Jako tzv. logické operátory označujeme anglické spojky (AND, OR...) a interpunkční znaménka (?,!...). Víte, jak správně používat?

Vepíšete-li do políčka pro vyhledávání několik výrazů vedle sebe, považují se za spojené spojkou AND, a budou tedy vyhledány pouze stránky, které všechny tyto výrazy obsahují.

Spojíte-li dva výrazy spojkou NOT, např. žralok NOT velryba, budou vyhledány stránky, které obsahují výraz žralok, ale již ne velryba.

Spojíte-li dva výrazy spojkou OR, např. žralok OR velryba, budou vyhledány jak stránky, které obsahují jen jeden z těchto výrazů, tak stránky, které obsahují oba tyto výrazy.

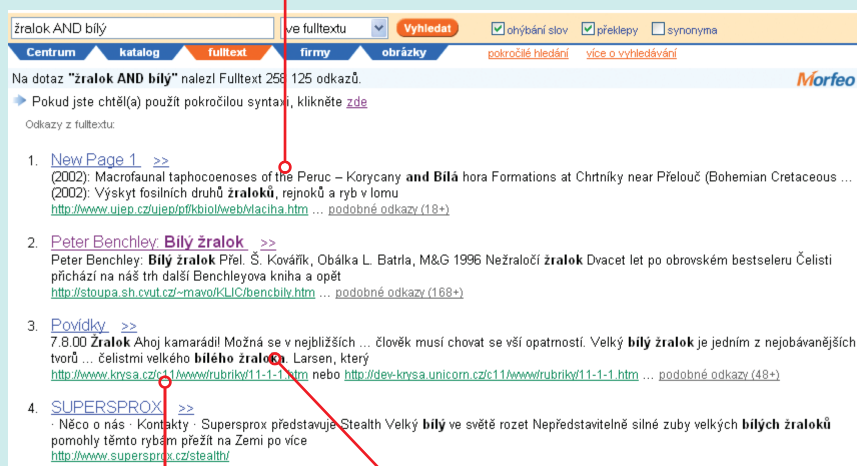
Další typy na použití logických operátorů najdete na stránkách Centrum.cz.

Výrazy spojené logickými operátory.

Klikněte na záložku Fulltext.

Původní text, ve kterém se vyskytuje hledaný výraz.

Internetová adresa stránky.

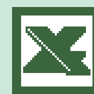
Hledaný výraz je zvýrazněn.

Hledání obrázků

Prostřednictvím stránek Centrum.cz si lze vyhledat pouze obrázky, které obsahují internetové stránky. Klikněte na záložku **Obrázky**. Do volného políčka opět vepište hledaný výraz, případně více výrazů pospojovaných logickými operátory, jak jsme vám předvedli v předchozím případě. Vyhledávání spočívá na stejné bázi jako vyhledávání v tzv. fulltextu, avšak s tím rozdílem, že se vyhledává pouze v názvech obrázků, popiscích obrázků (text, který se zobrazí, jestliže nad obrázkem přejedete kurzorem myši) a textech odkazů, které k obrázkům vedou. Klikněte na tlačítko Vyhledat, a za chvilku se zobrazí výpis všech obrázků, které zadání vyhovují. Ve výpisu jsou zobrazeny i náhledy obrázků spolu s informací o skutečné velikosti obrázku a s odkazem na stránky, které obrázek obsahují. Pokud na obrázek kliknete, zobrazí se na jedné půlce další stránky. Na druhé půlce bude zobrazena stránka, ze které obrázek pochází. Chcete-li obrázek uložit, klikněte na něj pravým tlačítkem myši a z nabídky vyberte příkaz **Uložit obrázek jako**.

-mia

Rychlý přehled o datech za více období

Možná že někdy evidujete data (výdaje či příjmy, počet kusů, počet osob, ...) podle jednotlivých období (měsíců, čtvrtletí či celých let) na samostatných listech v Excelu.

A najednou za určité období potřebujete zjistit, jak data vycházejí jako celek vzhledem k jednotlivým evidovaným údajům. Potřebujete vytvořit jakýsi přehled, který může něco vypovědět o celkovém součtu či průměru. To vše vám právě Excel umí automaticky vytvořit. Také umí vytvořit i takový přehled, který vám dokáže ukázat nejenom souhrnný součet či průměr, ale i zpětně jednotlivé údaje ve vybraném období.

Představte si, že máte tabulky, ve kterých je uvedeno, kolik lidí navštěvovalo daný jazykový kurz. Pro jednotlivé roky je tabulka vytvořena vždy na samostatném listě v Excelu (obr. 1).

V některých letech se daná úroveň kurzu nekonala, a proto mohou mít jednotlivé tabulky různý počet řádků či sloupců. Například některý rok se nevyučovala španělština či francouzština, jiný rok se vyučovaly všechny čtyři jazyky, ale zase chyběla některá úroveň pokročilosti. Co by však měly mít jednotlivé tabulky stejné, to jsou názvy záhlaví jednotlivých kurzů.

Pokud budete potřebovat na novém listě vytvořit součtovou tabulku pro osoby, jež se jednotlivých kurzů zúčastnily, vyzkoušejte příkaz **Sloučit** z nabídky **Data**.

Výuka jazykových kurzů (list rok2000)

jazyk	začátečníci	středně ...	pokročilí
angličtina			
francouzština			
němčina			

Výuka jazykových kurzů (list rok2003)

jazyk	začátečníci	mírně pokročilí	středně pokročilí	pokročilí	konverzace
angličtina	48	34	32	36	14
francouzština	18	24	26	22	8
němčina	55	48	40	36	22
španělština	22	16	18	22	10

Obr. 1. Na jednotlivých listech se nacházejí tabulky s různým počtem řádků či sloupců, ale jde o tabulky stejného zaměření.

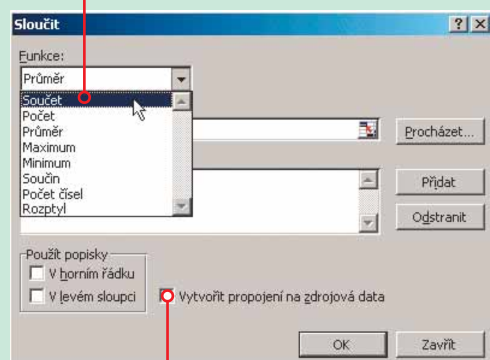
Jak se data slučují?

Na listě, kde chcete mít výsledek, označte jednu buňku, která bude sloužit jako horní levá buňka výsledné oblasti. A poté již v nabídce **Data** klikněte na příkaz **Sloučit**. Zobrazí se dialogové okno pro zadání způsobu sloučení dat.

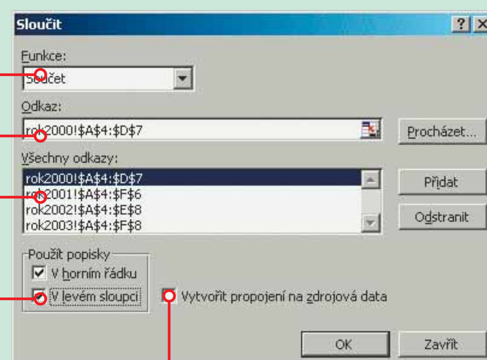
Nejprve v rozbalovacím seznamu u políčka *Funkce* klikněte na funkci, která má sloužit pro vytvoření vaší výsledné tabulky (součet, počet, průměr, ...). Poté již v políčku *Odkaz* zadejte zdrojovou oblast určenou ke sloučení (například jazykové kurzy v roce 2003) a klikněte na tlačítko **Přidat** (obr. 2). Nezapomeňte zahrnout i záhlaví uvedené tabulky (levé i horní). Postupně takto přidejte ostatní oblasti, to znamená ostatní tabulky jazykových kurzů z jednotlivých let.

Nyní ještě v rámečku *Použít popisky* zaškrtněte políčka **V horním řádku** a **V levém sloupci**. Pomocí těchto políček řeknete Excelu, že se mají data v tabulkách slučovat podle názvů uvedených v jednotlivých záhlavích vašich tabulek. Nevadí tedy, nemají-li tabulky stejný počet řádků či sloupců. Při zatržení položky *Použít popisky* Excel vyhledává a slučuje data právě na základě jejich záhlaví (obr. 3).

Jakmile kliknete na tlačítko **OK**, zobrazí se výsledná tabulka, kterou můžete již jen graficky upravit (obr. 4).

Obr. 2

Obr. 3

Nyní máte vytvořenou tabulku, která obsahuje součty jednotlivých údajů za uvedená léta. Tato tabulka však již nemá žádnou vazbu na data původní, tedy již nebude aktualizována, změní-li se některý z původních údajů. V takovém případě je třeba tabulku uvedeným způsobem vytvořit znovu.

Všimněte si však, že se na boku, u čísel řádků, objevily symboly přehledu, pomocí kterých se dají data rozbalit a tím zobrazit dílčí hodnoty pro jednotlivé roky (obr. 5).

Nevýhodou je však to, že jakmile propojení vytvoříte, nebudete moci již přidat žádné nové zdrojové oblasti ani změnit zdrojové oblasti, které jsou ve sloučení zahrnuty.

Potřebujete-li, aby se údaje ve sloučené tabulce automaticky aktualizovaly při změně dat původních, zaškrtněte políčko **Vytvořit propojení na zdrojová data** (obr. 2). Výsledná tabulka se vytvoří provázaná.

Souhrnné výsledky pro kurzy angličtiny.

Výsledná tabulka vytvořená příkazem **Sloučit** z nabídky **Data**.

jazyk	stupeň pokročilosti: začátečníci	mírně pokročilí	středně pokročilí	pokročilí	konverzace
angličtina	206	120	162	101	52
francouzština	63	54	84	43	26
němčina	242	129	159	117	72
španělština	49	47	40	18	26

rok2000 / rok2001 / rok2002 / rok2003 / r2000-2003 / rok2000-2003

Obr. 4

Symboly přehledu.

Po kliknutí se zobrazí dílčí data.

Celkový údaj.

	jazyk	stupeň pokročilosti: začátečníci	mírně pokročilí	středně pokročilí
3		60		38
4		56	38	40
5		38	46	56
6		52	36	28
7	angličtina	206	120	162
11	francouzština	63	54	84
16	němčina	242	129	159
19	španělština	49	47	40

rok2000 / rok2001 / rok2002 / rok2003 / přehled / rok2000-2003

Obr. 5

Další možnosti slučování dat

Jiným často používaným způsobem je slučování dat pomocí odkazů; zde pro uspořádání ani pro pozdější změny či doplňování neplatí žádná omezení.

Jak tedy sloučit data pomocí odkazů? Na list, ve kterém chcete mít výslednou tabulku, si nejprve zkopírujte popisky (záhlaví tabulky) pro sloučená data. Pak již jen klikněte na buňku, která má obsahovat výsledek sloučení, a napište vzorec obsahující odkazy na zdrojové buňky všech listů s daty, která chcete slučovat (obr. 6).

Hotový vzorec potvrďte klávesou **Enter** nebo klávesou tabulátoru či potvrzovacím tlačítkem na řádku vzorců. Nevýhodou tohoto způsobu je, že uvedený postup musíte zopakovat pro každou buňku zvlášť, jestliže zdrojové tabulky mají nepravidelnou velikost jako v uvedeném případě.

Samozřejmě odkaz do vzorce můžete zadat i bez ručního zápisu tak, že kliknete na danou buňku v listu; jestliže se buňka nachází na jiném listě, klikněte nejprve na jeho záložku a poté na danou buňku. Adresa na jiný list má pak tvar:

= rok2001!F5

kde **rok2001** je název listu,

! je oddělovač odkazu na list a odkazu na buňku,

F5 odkaz na buňku.

Propojení můžete vytvářet nejenom mezi různými listy, ale také mezi sešity. Pak má adresa následující tvar:

= '[Kurzy.xls]rok1999'!C5

Název sešitu je v hranatých závorkách a spolu s názvem listu je uzavřen v apostrofech.

Jak je vidět, druhý způsob slučování může být pracnější. Vždy je důležité rozhodnout se podle dané situace. Pokud víte, že zdrojová data se nebudou již mnoho měnit nebo se nebude měnit alespoň jejich počet, rozhodně rychlejší a pohodlnější je způsob pomocí příkazu **Sloučit** v nabídce **Data**. Jeho možnosti oceníte hlavně u rozsáhlejších tabulek.

Marie Franců

=rok2001!F5+rok2002!E5+

jazyk	stupeň pokročilosti: začátečníci	mírně pokročilí	středně pokročilí	pokročilí	konverzace
angličtina	206	120	162	101	=rok2001!F5+rok2002!E5+
francouzština					
němčina					
španělština					

Obr. 6

Výsledek u již vytvořených vzorců.

Vytváření vzorců pro sloučení pomocí odkazů.

Odkazujete-li na buňku, která je na jiném listu stejného sešitu, skládá se odkaz z názvu listu a z adresy buňky.

V případě, že v názvu listu není mezera, může odkaz na buňku *A1* z listu *List2* vypadat takto: **=List2!A1**.

V případě, že název listu obsahuje mezeru (např. *List 2*), vypadá odkaz takto: **='List 2'!A1**; název listu je uzavřen do apostrofů.

Chcete-li odkázat na buňku, která se nalézá v úplně jiném sešitu, skládá se odkaz postupně z názvu sešitu, názvu listu a adresy buňky. Název sešitu je uzavřen do hranatých závorek, název listu je od adresy buňky opět oddělen vykřičníkem: **=[Sešit2]List2!A1**.

Chcete-li vytvořit odkaz na buňku, která je na jiném listu, můžete si práci usnadnit tím, že použijete myš. Nejprve klikněte do buňky, do které chcete odkaz zapsat, a z klávesnice vložte znak =. Poté klikněte na záložku listu, na jehož buňku chcete odkazovat, a následně klikněte na buňku, jejíž adresu chcete vložit. Po kliknutí na buňku se do řádku vzorců vloží odkaz, který obsahuje název listu i adresu buňky.

ZAOKROUHLIT =

1. Zapište znak =.

List1 / List 2 / List3 — Zadání

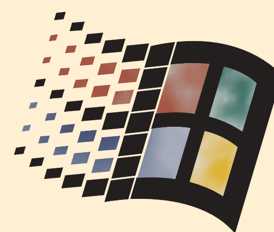
2. Klikněte na záložku toho listu, na jehož buňku chcete odkázat.

ZAOKROUHLIT ='List 2'!A1

List1 / List 2 / List3 — Pozice

3. Klikněte na buňku, na kterou chcete odkazovat. Excel doplní do vzorce odkaz na buňku.

Nahrávání zvuků

Windows XP nabízejí jednoduchý prográmek pro nahrávání zvuků nazvaný Záznam zvuku. Díky jeho jednoduchosti jej zvládnou i ti, kteří se s Windows teprve seznamují.

U nabídce **Příslušenství** najdete mimo jiné složku **Zábava** a v ní příkaz **Nahrávání zvuku**. Máte-li k počítači připojen mikrofon, můžete si nahrát zvuky ze svého okolí a poté si s nimi trochu pohrát. Nemáte-li mikrofon nebo se vám nechce zvuky nahrávat, můžete použít nahrávky ve formátu WAV, které již máte.

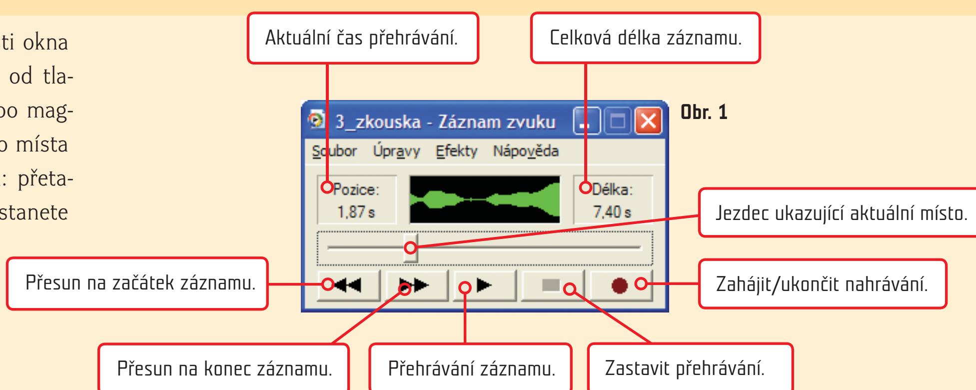
Chcete-li program spustit, vyberte z nabídky **Start** postupně příkazy **Všechny programy, Příslušenství, Zábava** a **Nahrávání zvuku**.

Při přípravě článku jsme použili Windows XP.

Ovládací prvky

Ovládací prvky najdete ve spodní části okna programu. Tyto prvky se nijak neliší od tlačítek na klasickém CD přehrávači nebo magnetofonu. Při vyhledávání konkrétního místa záznamu si můžete pomoci jezdcem: přetažením šedého obdélníčku se rychle dostanete do požadovaného místa záznamu.

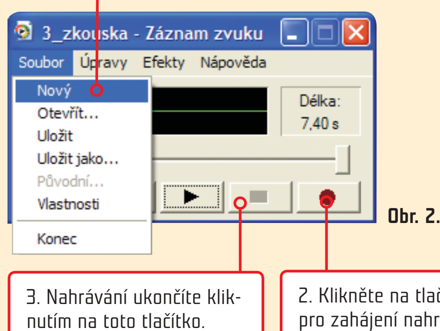

Obr. 1

Nahrávání zvuku

Každý zvuk je uložen do souboru. Chcete-li nahrávaný zvuk uložit do nového souboru, vyberte před nahráváním z nabídky **Soubor** příkaz **Nový** (obr. 2). Samo nahrávání zahájíte kliknutím na tlačítko **Zahájit ukončit/nahrávání**. Průběh nahrávání můžete sledovat v okně programu. Nahrávání ukončíte dalším kliknutím na totéž tlačítko.

Chcete-li nahrávku uložit do souboru, vyberte z nabídky **Soubor** příkaz **Uložit**. Tím vyvoláte dialogové okno, ve kterém zadáte složku, do níž bude nový soubor uložen, a také jeho jméno. Máte-li vše nastaveno, klikněte na tlačítko **Uložit** v tomto okně.

Obr. 2.

V případě, že zvuk nahrajete do souboru, který nějakou nahrávku již obsahuje, bude původní nahrávka smazána a nahrazena nahrávkou novou.

Otevření souboru

Soubor s nahrávkou otevřete tak, že z nabídky **Soubor** vyberete příkaz **Otevřít**. Tím vyvoláte dialogové okno; v něm vyhledejte požadovaný soubor a klikněte na tlačítko **Otevřít**.

Spojování nahrávek

Chcete-li několik nahrávek (zvuky z několika souborů) spojit do jediné, máte dvě možnosti. Tou první je připojit nahrávky za sebe. Druhá možnost dovoluje vkládat zvukový záznam z jednoho souboru do zadaného místa jiné nahrávky. Po přehrání vloženého záznamu pokračuje přehrávání záznamu původního.

Spojení nahrávek za sebou

Chcete-li spojit nahrávky za sebou, postupujte takto: Otevřete soubor, který obsahuje nahrávku, jež má být první v pořadí. Poté z nabídky **Úpravy** vyberte příkaz **Smíchat se souborem** (obr. 3). Tím vyvoláte dialogové okno; v něm zvolte soubor, jehož zvukový záznam má následovat. Program Záznam zvuku připojí tuto nahrávku na konec původního souboru. Chcete-li spojit záznamy z více souborů, použijte příkaz **Smíchat se souborem** opakovaně.

Vložení jednoho záznamu do jiného

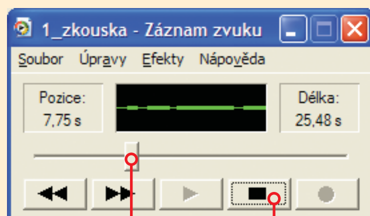
Chcete-li vložit záznam do záznamu jiného, postupujte takto: Otevřete soubor, který obsahuje nahrávku, jež má být první v pořadí. Přehrajte tento záznam do místa, kam chcete vložit jiný záznam, a přehrávání přerušte (obr. 4). Poté z nabídky **Úpravy** vyberte příkaz **Vložit soubor** (obr. 5). Tím vyvoláte dialogové okno; v něm zvolte soubor, jehož zvukový záznam má být vložen do původní nahrávky. Program Záznam zvuku připojí tuto nahrávku na aktuální místo nahrávky původní.

Úpravy
Kopírovat Ctrl+C
Vložit Ctrl+V
Vložit smíchání
Vložit soubor…
Smíchat se souborem…
Odstranit před aktuální pozicí
Odstranit za aktuální pozicí
Vlastnosti zvuku

Obr. 3

Příkazem Smíchat se souborem můžete spojovat několik nahrávek.

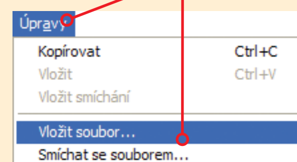
Obr. 4. Nastavení aktuálního místa v záznamu.

1. Počkejte, až se přehrávání dostane do požadovaného místa.

2. Kliknutím na toto tlačítko přehrávání přerušte.

3. Z nabídky **Úpravy** vyberte příkaz **Vložit soubor**.

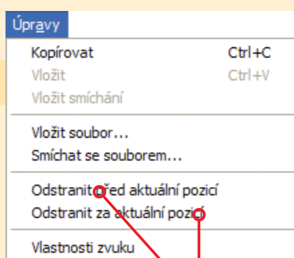

Obr. 5

Ořezávání části záznamu

Program Záznam zvuku dovoluje smazat část záznamu. Můžete smazat buď část od začátku záznamu až k aktuálnímu místu, nebo od aktuálního místa do konce záznamu.

Otevřete si záznam, který chcete upravit, a přehrajte si jej do místa, kde chcete nastavit aktuální pozici. V tomto místě nahrávání přerušte (obr. 4). Poté z nabídky **Úpravy** vyberte podle potřeby buď příkaz **Odstranit před aktuální pozicí**, nebo **Odstranit za aktuální pozicí** (obr. 6).

Obr. 6

Vyberte jeden z těchto příkazů.

Vkládání zvukového záznamu do jiného dokumentu

Pro přenos dat mezi dokumenty se využívá tzv. schránka. Schránku poskytují Windows a jednotlivé programy nabízejí příkazy pro její používání.

Ukážeme si, jak vložit zvukovou nahrávku do textu, který píšete v textovém editoru. Předpokládáme, že máte otevřen textový editor a v něm máte zobrazen dokument, do kterého chcete nahrávku vložit.

Spusťte program Záznam zvuku a otevřete záznam, který chcete vložit do dokumentu.

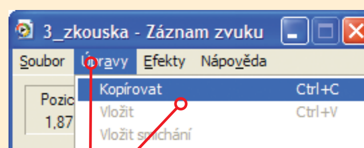
Z nabídky **Úpravy** vyberte příkaz **Kopírovat** (obr. 7).

Přejděte do textového editoru a klikněte na místo, do kterého chcete zvukový záznam vložit. Poté z nabídky **Úpravy** vyberte příkaz **Vložit** (obr. 8).

-mzi

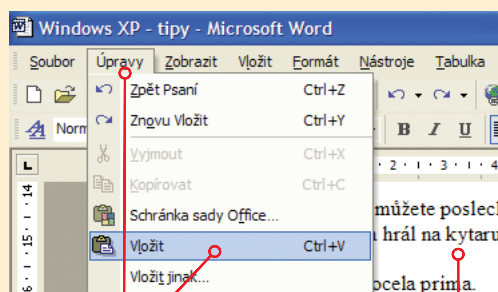
Textový editor je program pro editaci textů. Nejjednodušší editory, např. Poznámkový blok, nedovolují vkládání zvuků. Chcete-li si vložení vyzkoušet, použijte např. WordPad, který je součástí Windows nebo MS Wordu.

Word Pad spustíte tak, že v nabídce **Start** kliknete postupně na příkazy **Příslušenství** a **Word Pad**.

Obr. 7

1. Z nabídky **Úpravy** vyberte příkaz **Kopírovat**.

Obr. 8

3. Z nabídky **Úpravy** vyberte příkaz **Vložit**.

2. V textovém dokumentu klikněte na místo, kam chcete zvuk vložit.

Obr. 9

A tady si můžete poslechnout, jak Franta hrál na kytaru u táboráku.

Vložený zvuk představuje ikona (obrázek je z dokumentu MS Wordu).

Kreslení obrázku v MS Wordu

Pro přípravu článku jsme použili MS Word 2000.

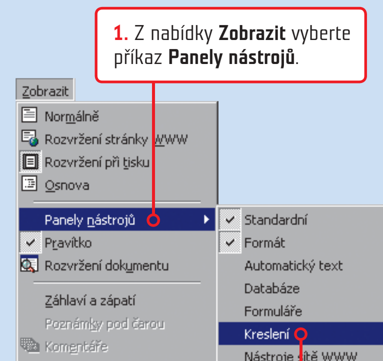
V minulých dílech jsme si ukázali, jak můžete vložit do dokumentu obrázek, který existuje jako samostatný soubor. Dnes si ukážeme, jak můžete jednoduchý obrázek nakreslit s využitím možností, které nabízí MS Word.

Co pro kreslení potřebujete

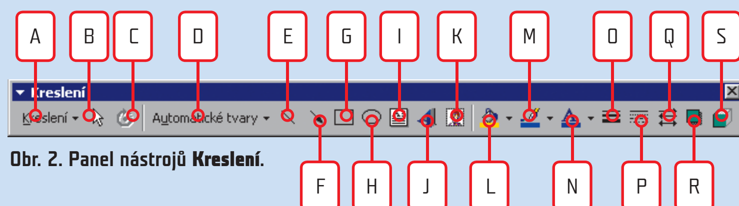
Základní nástroje pro kreslení obrázku nabízí panel nástrojů *Kreslení*. Tento panel vyvoláte tak, že z nabídky **Zobrazit** vyberete příkaz **Panely nástrojů**. Ujistěte se, že je označena položka **Kreslení** (obr. 1). Je-li tato položka označena, panel by měl být zobrazen. Jestliže tato položka označena není, klikněte na ni levým tlačítkem myši.

Panel nástrojů obsahuje několik tlačítek (obr. 2).

Nástroje, které MS Word (lépe řečeno: MS Office) nabízí, slouží pro vytváření vektorových obrázků. Na rozdíl od aplikace Kreslení to znamená, že můžete kdykoliv opravit velikost kruhu, již nakreslenou čáru přesunout jinam apod.

Obr. 1. Vyvolání panelu nástrojů.

Obr. 2. Panel nástrojů Kreslení.

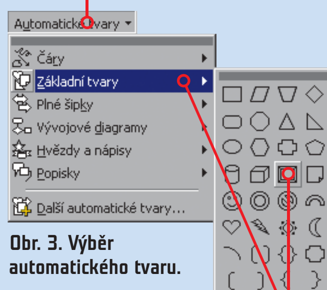
- A Rozbalovací nabídka s příkazy.
- B Nástroj pro výběr objektů.
- C Nástroj pro volné otáčení.
- D Rozbalovací nabídka s automatickými tvary.
- E Nástroj pro kreslení čáry.
- F Nástroj pro kreslení šipky.
- G Nástroj pro kreslení obdélníku.
- H Nástroj pro kreslení kruhu.
- I Nástroj pro vložení textového pole.
- J Nástroj pro spuštění WordArtu.
- K Nástroj pro vložení klipartu.
- L Nástroj pro zadání barvy výplně.
- M Nástroj pro zadání barvy čáry.
- N Nástroj pro zadání barvy písma.
- O Nástroj pro volbu stylu čáry.
- P Nástroj pro volbu přerušované čáry.
- Q Nástroj pro vytváření šipek.
- R Nástroj pro stínování.
- S Nástroj pro vytváření 3D efektů.

Vkládání automatického tvaru

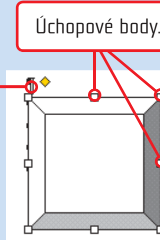
Podíváte-li se na obrázek panelu nástrojů (obr. 2), najdete na něm rozbalovací seznam **Automatické tvary**. Po kliknutí na tuto položku se rozbalí nabídka (obr. 3), ze které vyberete potřebný tvar. Poté klikněte v dokumentu na místo, kam chcete tento tvar vložit (obr. 4).

Vložený tvar můžete posunout, změnit jeho velikost, smazat jej nebo jej otočit.

Pro změnu velikosti, pro smazání nebo pro otáčení je třeba automatický tvar označit. To, že je automatický tvar označen, poznáte podle toho, že na jeho obvodu jsou malé čtverečky, kterým se říká úchopové body (obr. 4). Nejsou-li úchopové body zobrazeny, klikněte na tvar levým tlačítkem myši. Chcete-li označení odstranit, klikněte do dokumentu mimo vložený tvar.

Obr. 3. Výběr automatického tvaru.

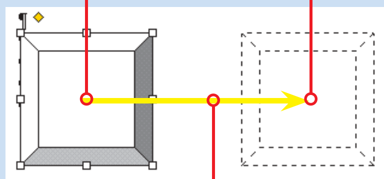
Obr. 4. Příklad vloženého automatického tvaru.

Přesouvání vloženého objektu

Nastavte ukazovátko na automatický tvar, stiskněte levé tlačítko myši a tažením myší

1. Nastavte ukazovátko na tvar a stiskněte levé tlačítko myši.

3. Po dosažení požadovaného místa levé tlačítko uvolněte.

2. Držte tlačítko stisknuté a myší přesuňte tvar na nové místo.

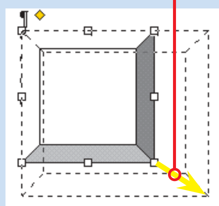
Obr. 5. Přesun vloženého tvaru.

tvar přesuňte na požadované místo (obr. 5). Poté levé tlačítko myši uvolněte. Chcete-li přesun zrušit, ještě před uvolněním levého tlačítka stiskněte klávesu **Esc**.

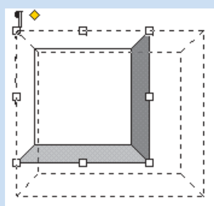
Změna velikosti vloženého objektu

Pro změnu velikosti se používají tzv. úchopové body. Velikost měníte zatažením myší za jednotlivé body (obr. 6). Postup je stejný jako při přesouvání tvaru.

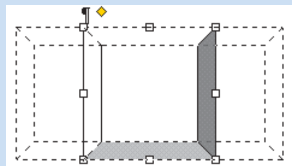
Zatažením za úchopový bod změníte velikost tvaru.

Obr. 6. Změna velikosti tvaru.

Obr. 7. Zachování poměru stran.

Obr. 8. Změna velikosti na obě strany.

Chcete-li při změně velikosti zachovat poměr stran, podržte při změně velikosti stisknutou klávesu **Shift** (obr. 7).

Chcete-li, aby se změna velikosti uskutečnila na obě strany, podržte při změně velikosti stisknutou klávesu **Ctrl** (obr. 8).

Smazání automatického tvaru

Chcete-li automatický tvar smazat, označte jej a poté stiskněte klávesu **Delete**.

Otočení automatického tvaru

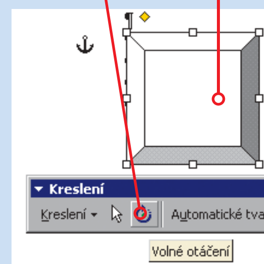
Pro otáčení automatického tvaru slouží nástroj **Volné otáčení** (obr. 2, odkaz C).

Klikněte nejprve na vložený tvar, který chcete otočit, a poté na nástroj **Volné otáčení** (obr. 9). V rozích označeného tvaru se objeví zelené body. Zatažením za některý z těchto bodů tvar otočíte (obr. 10).

Zelených bodů se zbavíte tím, že kliknete na libovolné místo dokumentu mimo označený tvar.

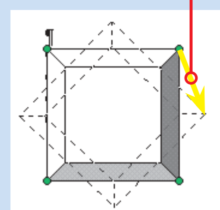
2. Klikněte na nástroj **Volné otáčení**.

1. Klikněte na tvar, který chcete označit.

Obr. 9. Použití nástroje Volné otáčení.

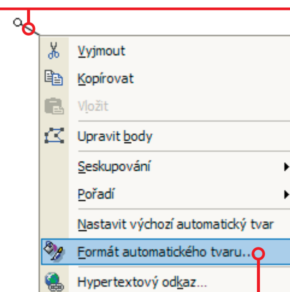
Zatažením za zelený bod tvar otočíte.

Obr. 10. Otočení tvaru.

Vlastnosti čáry nebo šipky můžete upravit také tím způsobem, že na čáru nebo šipku kliknete pravým tlačítkem myši. Tím vyvoláte místní nabídku, ze které vyberete příkaz Formát automatického tvaru. V dialogovém okně pak nastavte potřebné parametry.

1. Klikněte pravým tlačítkem na šipku.

2. Vyberte příkaz **Formát automatického tvaru**.

Vkládání čáry

Pro vkládání čáry můžete použít buď tlačítko **Automatické tvary**, nebo nástroj **Čára** (obr. 2, odkaz E).

Klikněte na nástroj. Poté nastavte ukazovátko na místo, ve kterém má čára začít, a zatažením myší čáru nakreslete (při kreslení čáry musí být levé tlačítko stisknuté). Až bude mít čára požadovanou délku a polohu, levé tlačítko myši uvolněte (obr. 11).

U čáry můžete nastavit tloušťku a barvu.

Nastavení tloušťky čáry

Na čáru, u které chcete měnit tloušťku, klikněte tak, aby se na obou koncích čáry objevily úchopové body.

Poté klikněte na nástroj **Styl čáry** (obr. 2, odkaz O). Ze seznamu požadovanou čáru vyberte (obr. 12).

-mzi

3. Držte stisknuté levé tlačítko myši a myší čáru nakreslete.

2. Nastavte ukazovátko do místa, ze kterého má čára vycházet.

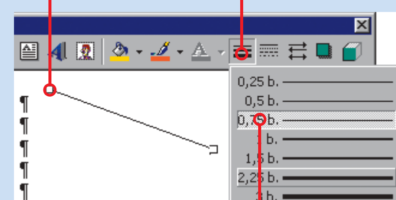
4. Po nakreslení čáry levé tlačítko myši uvolněte.

1. Klikněte na nástroj **Čára**.

Obr. 11. Kreslení čáry.

1. Klikněte na čáru tak, aby se objevily úchopové body.

2. Klikněte na nástroj **Styl čáry**.

Obr. 12. Nastavení stylu čáry.

3. Klikněte na požadovaný styl.

Plaťte mobilem!

Pokud chcete platit za zboží, které jste zakoupili prostřednictvím internetu, pak se u nás zatím stále setkáváte s překážkami. Vzhledem k tomu, že tzv. embosované platební karty (s výliskem) vlastní u nás pouze velmi málo uživatelů, pak se většinou setkáváme s platbou na dobírku – to je však málo operativní.

Pokud jste však klienty společnosti T-Mobile, přichází v úvahu další možnost, jak platit za zboží a služby, a to nejen za ty, které jste si pořídili prostřednictvím internetu – jde o tzv. m-platbu.

O co vlastně jde?

Za zboží a služby, které budete chtít odebírat od různých firem, budete moci zaplatit prostřednictvím svého mobilního telefonu, přesněji řečeno účtu u společnosti T-Mobile. Tato služba je určena pro všechny zákazníky společnosti T-Mobile – tedy jak pro zákazníky s paušálem, tak s tzv. předplatní Twist kartou. Jestliže předplatní kartu vlastníte, je cena zakoupeného zboží a služeb odečtena z vašeho kreditu, takže jste omezeni pouze svým kreditem. Využíváte-li však některého z tarifů, pak za zboží zaplatíte v rámci faktury za služby společnosti T-Mobile. V obou případech jste však omezeni maximální částkou jednoho nákupu, tj. částkou 350 Kč. Platba prostřednictvím mobilního telefonu není zas tak nová záležitost – možná si vzpomenete, že jste takto mohli platit např. nápoje Coca-Cola v automatech, nová je však možnost platit tímto způsobem v internetových obchodech.

Jak se platí?

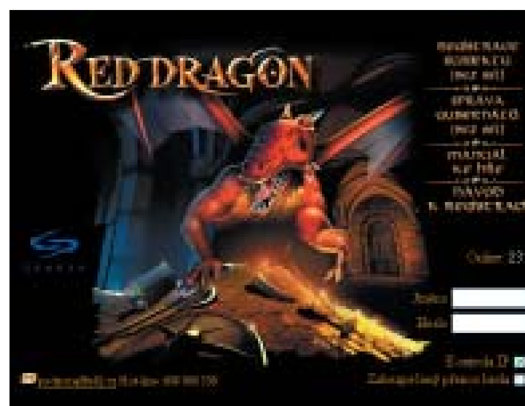
Chcete-li tuto službu využívat, pak musíte být v první řadě zaregistrováni na stránkách *www.t-zones.cz* (o registraci jsme psali v souvislosti se zasíláním zpráv SMS z internetu). Zde získáte uživatelské jméno a heslo, na základě kterých bude provedena autentizace platby (tedy bude potvrzeno, že si tuto službu kupujete právě vy, a tato služba tedy nebude moci být zneužita). V sekci Nastavení je nutno si objednat službu Profil, a to bezplatně. Tato objednávka je potvrzena příchozí zprávou SMS. Nyní vám již nic nebrání si v sekci Nastavení služeb aktivovat službu m-platba a určit si také maximální denní limit, tedy kolik můžete při placení m-platbou denně utratit. Pokud tedy budete nakupovat na internetu, pak určíte, že chcete platit prostřednictvím m-platby, a do políček zadáte svoje uživatelské jméno a heslo, které používáte při vstupu na t-zones. Následně dochází k zúčtování platby (částka je stržena z kreditu nebo je o ni zvýšena faktura) a T-Mobile platbu obchodníkovi potvrdí; obchodník vám pak služby a zboží hned poskytne. O provedené transakci jste informováni prostřednictvím zprávy SMS. Samo zúčtování mezi obchodníkem a společností T-Mobile pak proběhne jednorázově ve stanoveném intervalu.

Kde lze prostřednictvím mobilu platit?

Celý projekt je zatím v testovací fázi, a proto počet obchodníků, kterým lze takto zaplatit, je velmi malý. Na internetu lze tímto způsobem platit pouze za hraní on-line počítačové hry na stránkách společnosti Cenega (*http://www.rd2.cz*) a na erotickém serveru společnosti PK62 (*http://www.leo.cz*). Co nejdříve by se do projektu měl zapojit i inzertní časopis Annonce. Obchodní podmínky pro obchodníky jsou individuální a to, kolik si T-Mobile strhne z ceny výrobku za transakci, závisí na počtu transakcí. Minimální částka by přitom měla být 20% z ceny zboží. To může být pro menší obchodníky poměrně vysoká částka, která může rozšíření tohoto způsobu nakupování zabránit.

Služba m-platba od T-Mobilu rozhodně znamená vykročení správným směrem. M-platba se bude hodit jak pro nakupující, kteří nevlastní embosovanou platební kartu, tak pro obchodníky, kteří tak mohou na internetu nabízet zboží či služby, které by bylo jinak obtížné zpoplatnit. Jak se tento způsob osvědčí v praxi a zda obchodníků, kteří tuto platbu umožní, bude přibývat, to ukáží následující měsíce.

-mia

K placení na stránkách společnosti Cenega lze využít službu m-platba.

Kam na brigádu?

Léto a prázdniny právě začaly a pro mnoho studentů také dni volna, ve kterých se snaží něco si přivydělat, aby si mohli prázdniny jaksepatří užít. Pokud ještě nemáte brigádu sjednanou, můžete využít našich tipů na internetové adresy, kde zjistíte, po kterém druhu práce je poptávka.

Práce ihned

Stránky ***http://www.praceihned.cz*** jsou určeny studentům i nestudujícím a vytváří je agentura, která se nabídkou práce pro studenty zabývá. Na hlavní stránce najdete nabídku nejaktuálnějších pracovních příležitostí. Tuto nabídku však lze omezit tím, že si vyberete jistá kritéria výběru. Těmito kritérii může být nejnižší výdělek, začátek brigády a region, kde chcete pracovat. Po kliknutí na tlačítko se zobrazí nabídky práce, které odpovídají vašim požadavkům, spolu s dalšími podrobnostmi o této práci. Abyste mohli využívat nabídek práce agentury, je třeba se zaregistrovat. To lze provést prostřednictvím internetu nebo osobně.

Student

Stránky ***http://www.student.cz*** poskytují informace jak studentům hledajícím práci, tak zaměstnavatelům. Jestliže se o práci zajímáte, klikněte na odkaz Pro studenty. I na těchto stránkách se dozvíte, jak při shánění práce postupovat. Agentura Student je navíc jednou z těch několika agentur, které vám umožní přihlásit se na brigádu prostřednictvím internetu – tedy aniž byste se museli do agentury osobně dostavit. Aktuální nabídka brigád je na stránkách samozřejmostí. Lze se i zaregistrovat a nabídky na nejnovější brigády pak budete dostávat do e-mailové schránky. V současné době stránky obsahují kolem 800 nabídek práce, takže si vybere každý.

Plus

Stránky Plus mají v podtitulu uvedeno „studentský trh práce“, takže pro všechny studenty jsou jistě to pravé. Navigace na nich je snadná: zájemci o práci vyhledají sekci pro studenty a zde se jim zobrazí aktuální nabídka. Nabízena je hlavně práce manuálního charakteru a administrativní práce, a to jak krátkodobá, tak dlouhodobá. Máte-li o nějaký druh práce zájem, stačí se s agenturou telefonicky domluvit. Hledejte na adrese ***http://www.plusko.cz.***

Na stránkách praceihned.cz je třeba se zaregistrovat.

Nabídka aktuálních brigád.

Jobstudent

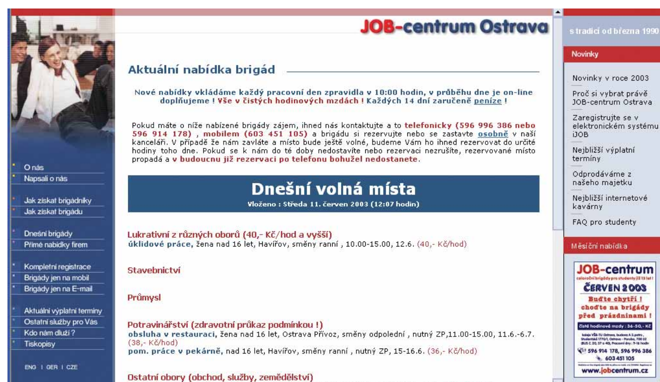
Tato agentura se zabývá především dočasnou pracovní výpomocí, tedy brigádami. Jde o brigády hlavně na Liberecku a na Jablonecku. Při otevření stránky se vám okamžitě zobrazí i aktuální nabídka brigád; jestliže na pozici kliknete, zobrazí se další informace o této práci, včetně výdělku, popisu práce a termínu brigády. Adresa stránek je ***http://www.jobstudent.cz.***

Do práce

Stránky ***http://www.doprace.cz*** se zaměřují hlavně na pracovní příležitosti pro absolventy, avšak najdete na nich i nabídku na pracovní příležitosti určené pro studenty. Brigády najdete v sekcích Při škole a Brigády. Jestliže se vám nějaká nabídka práce zamlouvá a zobrazíte si podrobné informace o ní, stačí spojit se se zadavatelem práce prostřednictvím e-mailu nebo telefonicky.

Job centrum

Jste-li z Ostravy a okolí, pak při hledání brigády navštivte stránky ***http://www.jobcentrum.cz***. Je zde nabídka práce z různých oborů, která se týká studentů od šestnácti let. Jestliže se zaregistrujete, můžete dostávat aktuální nabídku práce na svůj e-mail. A pokud využíváte služeb mobilních operátorů T-Mobile a Oskar, pak tyto novinky obdržíte jako zprávu SMS.

Stránky jobcentrum.cz se věnují hlavně pracovním nabídkám na Ostravsku.

Na stránkách jobs.cz se vám dostane i užitečných rad.

Seznam.cz

Nabídku brigád, a to nejen pro studenty, můžete hledat i na portálu Seznam. Připojte se ke stránkám ***http://prace.seznam.cz*** a klikněte na odkaz Brigády. Zde najdete pracovní nabídky od několika pracovních agentur. Zobrazené inzeráty můžete také omezit pouze na určitý region. Pokud na vybraný inzerát kliknete, zobrazí se vám všechny podrobnosti o této pracovní nabídce spolu s kontaktními informacemi.

Jobs.cz

Jedním ze serverů, na kterých najdete tradičně nejrozsáhlejší nabídku práce, jsou stránky ***http://www.jobs.cz***. Neomezují se však na práci na stálý úvazek; je zde i nabídka různých brigád, dále jde o externí spolupráci, krátkodobé pracovní úvazky apod. Na hlavní stránce si můžete zvolit, podle čeho budete brigádu vybírat: zda podle oboru, nebo podle lokality, případně můžete vyhledávat ještě sofistifikovaněji, a to spojením obou kritérií a zadáním klíčového slova. Kromě toho se vám na stránkách také dostane užitečných rad od fundovaných odborníků.

Práce.cz

Server ***http://www.prace.cz*** je opět tradičním místem pro hledání práce a jsou zde nabízeny i krátkodobé pracovní příležitosti. Jak se však k těmto brigádám dostanete? Na hlavní stránce klikněte na záložku Nabídky práce a poté na odkaz Rozšířené hledání práce. Zde si stanovíte základní kritéria pro vyhledávání práce (typ práce, obor, lokalita) a z rozbalovacího seznamu Pracovní poměr vyberete položku Brigády pro studenty. Poté stačí kliknout na tlačítko Zobrazit inzeráty, a v mžiku se seznámíte s aktuální nabídkou práce.

Persea.cz

Další agenturou, která se specializuje na zprostředkování práce studentům, je agentura Persea, která nabízí pracovní příležitosti ve všech větších městech ČR. Brigády jsou zde rozděleny na krátkodobé nárazové práce a na dlouhodobé příležitosti. Stránky jsou aktualizovány poměrně často, a pokud se budete chtít nějaké brigády zúčastnit, stačí se s agenturou spojit telefonicky. Hledejte na adrese ***http://www.persea.cz.***

Indexplus

Na stránkách ***http://www.indexplus.cz*** si na své přijdou jak ti, kdo shánějí nárazovou brigádu, tak absolventi, kteří hledají trvalý pracovní poměr. Stránky se nespecializují pouze na určitou oblast, ale týkají se všech větších měst v České republice. Je velmi zajímavé, jak mzda za práci kolísá podle určitého regionu. Projevíte-li o brigádu zájem, je třeba se osobně dostavit do pobočky zprostředkovatelské agentury – kontakt na ni je zde vždy uveden.

-mia

Na stránkách Indexplus.cz najdete nabídku pracovních příležitostí po celé ČR.

inzerce

Jaká je budoucnost e-plateb?

Poslední květnový týden proběhla v Praze konference Budoucnost e-plateb, pořádaná společností First Tuesday; setkali se zde zástupci bank a dalších organizací, kteří mají s elektronickými platbami co do činění.

Přinesla mnoho zajímavých poznatků například o možnosti platit za služby a za zboží na internetu pro české občany, o které bychom se s vámi chtěli rozdělit.

Bylo, nebylo...

Jistě není na škodu si připomenout, kde se elektronické platby vlastně vzaly. Historie elektronických plateb je velmi úzce spjata s historií platebních karet. Podívejme se tedy, kde se bankovní karty objevily. První platební karty byly vydány v roce 1951 bankou American Express, byly určeny pouze pro bohatší klienty této banky a vypadaly poněkud odlišně od těch dnešních. Nešlo o karty s magnetickým proužkem nebo čipem, ale o karty na bázi děrných štítků. První síť bankomatů pro výběr hotovosti se objevila v roce 1967 a není na škodu připomenout, že šlo o první veřejný plošný počítačový systém. Placení kartou se rozvíjelo poněkud později. V roce 1981 byly zřízeny první on-line platební terminály, které však měly pouze lokální dosah. V roce 1991 byla zavedena první platební karta Maestro, kterou jste mohli platit po celém světě. V devadesátých letech se začal prudce rozvíjet internet a také obchod na něm. Jako hlavní platební prostředek se používala platební karta, a bylo tedy nutné vymyslet způsob ochrany, aby tyto nákupy byly bezpečné. První bezpečnostní protokol pro placení na internetu, tedy protokol SET, byl zaveden v roce 1996.

Mnoho odborníků se domnívá, že větší využívání karet je bankami brzděno.

Další možnosti

Pro internetové platby za zboží a služby však byly kromě platebních karet vyvinuty také další nástroje. I u nás se objevily tzv. elektronické peněženky neboli mikroplatby. V ČR to byly hlavně mikroplatební systémy Monetka, IlikeQ a DirectPay; nutno poznamenat, že ani jeden z nich v současné době nefunguje – ať už z příčiny nové legislativy, nebo z příčin ekonomických. Princip využívání elektronických peněženek je prostý: nejprve si na svůj virtuální účet převedete finanční prostředky, ze kterých pak při placení na internetu čerpáte. Dalším způsobem placení jsou platby prostřednictvím mobilních telefonů. Tato služba se objevila i v České republice a představujeme vám ji v samostatném článku na jiném místě tohoto časopisu. Oba tyto způsoby jsou vhodné spíše pro úhradu menších částek.

Jak se platí na internetu v ČR?

Internetové obchody začaly vznikat v druhé polovině devadesátých let i v České republice, avšak pro placení se používají poněkud odlišné prostředky než ve zbytku civilizovaného světa. Za zboží na internetu se u nás platí zejména formou dobírky. Platbu elektronickými kartami mnoho českých internetových obchodů dokonce ani neumožňuje. Pro placení na internetu je třeba vlastnit tzv. embosovanou platební kartu – tedy tu s výliskem. Při platbě touto kartou nemusíte prokazovat, že máte na účtu dostatečný obnos, a doopravdy platíte vlastně až posléze. Bohužel těchto karet se mezi občany České republiky pohybuje opravdu velmi málo. Posuďte sami: tzv. kreditních karet je v České republice podle Sdružení bankovních karet pouze 1,84 % ze všech vydaných karet a embosovaných jich je pouze 22,60 %. Těch karet, které se hodí k nakupování na internetu v České republice, je 21,88 % a těch, kterými lze platit i na zahraničních internetových stránkách, je pouze cca 14 %! To vskutku nejsou pro obchodování na internetu příznivé podmínky. Mnoho odborníků na tuto problematiku se domnívá, že větší využití kreditních karet je v České republice bankami přímo brzděno. Naproti tomu se banky brání, že využívání karet podporují – např. tím, že při placení kartou v obchodě není zákazníkovi připočítán žádný poplatek za použití karty. Pravda tedy bude zřejmě někde uprostřed a většímu používání kreditních karet u nás brání oba dva faktory: malá ochota bank vydávat tzv. embosované karty zákazníkům a také obavy klientů bank ze zneužití karty. To je však celkem logické – pokud jste měli někdy se svou platební kartou problémy (tedy pokud jste např. utrpěli její ztrátu), pak jste byli jistě překvapeni, jaká rizika zneužití jsou s tím spojena a jak malá rizika nesou banky.

Bezpečnost

Lidé brzo objevili, že nakupování prostřednictvím internetu je pro ně v mnoha ohledech výhodné – rozhodně je pohodlné, a ve většině případů i levnější. Souběžně se stoupajícím počtem nákupů stou-

pá i počet platebních transakcí za tyto nákupy. V tomto ohledu byl zvláště přelomový rok 2002 – v celosvětovém měřítku v tomto roce prudce vzrostl počet prodejů realizovaných prostřednictvím internetu. Zatímco v roce 2001 lidé utratili za nákupy on-line 48,6 miliardy dolarů, v roce 2002 to již bylo 129,8 miliardy dolarů. S tím pochopitelně i stoupal počet podvodů v oblasti kreditních karet, avšak doposud se vzhledem k počtu transakcí jedná o „zanedbatelný" po-

Panelové diskuse se na konferenci účastnili i zástupci bank.

čet. V rámci Spojených států šlo např. v roce 2002 o 0,075% podíl ze všech transakcí, ovšem celková suma byla 1,750 milionu dolarů. Kreditní karty jsou většinou zneužity poté, co jsou ukradeny. V menší míře se jedná o kopírování, padělání a tzv. klonování karet. Z toho je jasně patrné, že pokud vám někdo vaši kartu ukradne, hrozí vám větší nebezpečí než v případě, že do políček na platebním formuláři zadáte číslo své karty.

Jak platbu zabezpečit?

Co tedy můžeme dělat pro to, abychom nakupovali a platili na internetu bezpečně? Zejména je třeba používat pouze ověřený software a hardware od důvěryhodných firem, který na vás nic „nepro-

Bezpečnost elektronických plateb se na konferenci stala horkým tématem.

zradí" svému autorovi. Dále vám doporučujeme používat detekční a ochranný software a také aktualizované antivirové programy. Rozhodně si dávejte pozor na to, komu na internetu platíte – prověřte si tedy důvěryhodnost internetového obchodníka. Internetových obchodů v České republice bude jistě přibývat, a tak bude také stále nutnější za nákup příslušným způsobem platit. Jednoduše a pohodlně, tedy bankovní kartou. Postoj bank se tedy (doufejme, že souběžně s lepší ekonomickou situací) bude muset změnit.

-mia

Jaký máte obraz?

Obraz, který vytvoří počítač, je nutné nějakým způsobem zobrazit. K tomu slouží počítačový monitor. Dnes lze běžně zakoupit dva druhy: monitory CRT (velké, těžké kostky se skleněnou obrazovkou) a monitory LCD, které se díky výborně ostrému obrazu a malým rozměrům dostávají do módy.

Monitory CRT zatím žijí

Monitory CRT patří k počítačům od jejich zrození. Principem zobrazování se obrazovka počítačového monitoru nikterak neliší od standardní obrazovky televizní. Základem je tzv. elektronové dělo, které vystřeluje směrem k obrazovce proud elektronů. Jejich cesta je ovlivňována různými mřížkami a magnetickými cívkami. Mřížky, jak jimi proud elektronů prochází, ovlivňují jeho intenzitu, a tedy jas právě zobrazovaného bodu. Cívky zase elektronový paprsek vychylují (jedna vertikálně, druhá horizontálně), aby se dostal do požadovaného bodu na obrazovce. Paprsek řádku po řádce vykresluje na obrazovce výsledný obraz.

Vnitřní plocha čelní části obrazovky je pokryta materiálem, který při dopadu elektronů zazáří. V každý okamžik se tedy rozsvěcí vždy jeden bod. To, že vidíme obraz po celé obrazovce, je způsobeno setrvačností rozsvěcovaného materiálu a také nedokonalostí našich očí.

Součástí obrazovky je tzv. maska, která je potřebná k vykreslení bodů na obrazovce. Známe v podstatě dva její typy: masku bodovou (děrovou) a masku štěrbinovou (proužkovou či čárkovou). Obecně platí, že obrazovky se štěrbinovou maskou mají lepší podání barev, jsou však dražší.

Nevýhodou monitorů CRT je, že jsou těžké a zabírají na stole hodně prostoru. V obrazovce je totiž vakuum a stěny obrazovky musí být pevné; jsou proto vyrobeny z poměrně silné vrstvy skla.

Budoucností jsou monitory LCD

Monitory LCD jsou směrem do hloubky podstatně menší. Zkratka LCD, volně přeloženo, znamená displej z tekutých krystalů. Displej zobrazovací jednotky je složen z malinkatých okének. Ze tří okének, která mají červenou, modrou a zelenou barvu, se skládá jeden obrazový bod. Tato okénka se díky technologii tekutých krystalů přivírají podle jasu bodu či podle jeho barevného složení (má-li být bod například fialový, otevře se jen červené a modré okénko). Zobrazovací plocha displeje je zezadu podsvícena.

Základní pojmy

U monitorů se určitě setkáte s termínem rozlišení. Obraz na monitoru se skládá z barevných bodů. Rozlišení udává počet bodů ve vertikálním a v horizontálním směru. Pracuje-li tedy monitor v rozlišení 1024 × 768 bodů (v něm pracují 15" monitory LCD a nejčastěji se používá i u 17" monitorů CRT), znamená to, že obraz je složen celkem z 786 432 bodů. Čím větší je rozlišení, tím více věcí se na obrazovku vejde, ale zároveň jsou všechny objekty, včetně znaků, menší, a tedy hůře čitelné.

Dalším důležitým pojmem je úhlopříčka obrazovky. Jde o délku úhlopříčky zobrazovací plochy, udávanou v palcích (jeden palec = 2,54 cm). Zatímco u monitorů LCD se udává úhlopříčka skutečně viditelné části obrazu (např. u 15" LCD modelu je to 38,1 cm), u monitorů CRT tomu tak není. Vzhledem k určitým technickým obtížím není obraz na okrajích obrazovky CRT ostrý. Okraj je proto zakryt, aby obraz na něm nebyl vidět. Skutečná viditelná plocha je tedy menší.

Starší a současné levné monitory CRT mají obrazovku trochu vypouklou. V posledních letech se však stále častěji prosazují CRT monitory s plochou obrazovkou.

Obraz se obnovuje v určitých stanovených intervalech, s určitou frekvencí, které říkáme „obnovovací frekvence". Čím je tato frekvence vyšší, tím se celá obrazovka překresluje častěji a obraz je stabilnější. Pokud je obnovovací frekvence příliš malá, obraz jakoby mihotá, což je velmi nepříjemné a má to za následek únavu očí. Pokud je však naopak příliš (zbytečně) velká, klade to na monitor velké nároky a může to způsobovat snížení ostrosti obrazu. Pokud jde o ergonomickou obnovovací frekvenci, u monitorů CRT je to minimálně 75 Hz (obraz se při ní obnovuje 75krát za sekundu). Doporučujeme však zvolit obnovovací frekvenci 85 Hz. U LCD panelu pro stabilní obraz stačí obnovovací frekvence 60 Hz.

Monitor se připojuje ke konektoru grafické karty, který najdete v zadní straně počítače. Klasické CRT monitory jsou analogová zařízení. Grafická karta proto obsahuje část (digitálně-analogový převodník), která se stará o převedení obrazu z digitální podoby do analogové.

Klasické monitory CRT jsou vzhledem k nízké ceně stále velmi oblíbené.

LCD monitor je digitální zařízení, a tak by mohl přijímal obraz pouze v digitální podobě. Pokud ho připojíme analogově, pak LCD monitor musí obraz do digitální podoby zpětně převést. Některé LCD monitory a také některé grafické karty nabízejí digitální propojení, je jich však zatím málo.

CRT, nebo LCD?

Monitory LCD jsou dražší, mají však řadu výhod: jsou menší, lehčí a mají nižší spotřebu energie (oproti srovnatelně velkým monitorům CRT až třetinovou). Tou hlavní výhodou je ostřejší obraz a také to, že z nich vystupuje méně světla.

Nevýhodou monitorů LCD je, že mají pevné maximální rozlišení (např. u 15" monitorů je to 1024 × 768 bodů a u 17" monitorů 1280 × 1024 bodů). Nižší rozlišení zobrazuje LCD monitor s přepočtem, což ovšem způsobuje určité zkreslení.

15" monitor LCD stojí od 9000 Kč včetně DPH, 17" monitor přijde minimálně na 14 000 Kč. Mít monitor LCD doma, to považuje mnoho uživatelů stále za luxus a raději volí o několik tisíc levnější monitor CRT (nejlevnější 17" monitory CRT stojí méně než 4000 Kč). Uvažovat lze i o 19" monitoru CRT, cena těch kvalitnějších přesahuje 8000 Kč. I zde však rozhodně platí, že není dobré kupovat to nejlevnější.

Výběr monitoru LCD je o něco složitější, je třeba dávat pozor na několik hodnot. Jas by měl být minimálně 250 cd/m^2, kontrastní poměr (vyjadřuje poměr intenzity jasu mezi bílým a černým bodem) aspoň 350 : 1. Dalším důležitým údajem je tzv. doba odezvy, která oznamuje rychlost překreslování obrazu displeje. Budete-li monitor LCD používat jen pro kancelářské aplikace, nemusíte se touto hodnotou zabývat, pokud ho však hodláte používat i pro přehrávání filmů a pro hraní her, pak by LCD monitor měl mít hodnotu 25 ms nebo méně. Z hlediska velikosti běžně stačí 15" monitor LCD, který velikostí zobrazovací plochy přibližně odpovídá 17" monitoru CRT.

Do kanceláře je pro zaměstnance pracující celý den s počítačem jednoznačně vhodnější monitor LCD, pro domácí použití se rozhodněte na základě finančních možností a podle doby, kterou u počítače běžně trávíte.

Jaroslav Smíšek

Panely LCD jsou komfortnější pro oči, jsou rozměrově menší a mají nižší spotřebu elektrické energie.

Jak monitor nastavit

Abyste při práci s počítačem omezili únavu očí i zad, měli byste se řídit několika zásadami, jak monitor umístit.

– Monitor by měl být umístěn tak, aby horní okraj zobrazovací plochy byl ve výši očí vzpřímeně sedícího uživatele a její vzdálenost od očí byla minimálně 40 cm.

– Monitor by měl stát bokem k oknu; to by v případě přímého slunečního svitu mělo být možné zastínit žaluziemi či roletou. Za tmy by monitor neměl být jediným zdrojem světla v místnosti.

– Jas a kontrast monitoru přizpůsobte světelným podmínkám v místnosti – aby znaky na obrazovce byly snadno čitelné, avšak aby monitor nevyzařoval zbytečně moc světla.

– Rozlišení monitoru nastavujte takové, aby všechny znaky byly dobře čitelné.

– Vždy seďte celým tělem přímo k monitoru, nenatáčejte se k němu.

– Plochu obrazovky udržujte čistou. Na monitor CRT běžně stačí navlhčený bavlněný hadřík nebo papírový ubrousek. Na monitor LCD používejte speciální čisticí spreje, které jsou běžně k dostání v počítačových prodejnách. Před čištěním raději odpojte síťový přívod monitoru.

Mohou zrakově postižení pracovat s počítačem?

Mezi námi žijí lidé, kteří vůbec nevidí, v lepším případě vidí jen mlhavé obrysy něčeho, o čem tuší, že by to mohla být písmena, ale co znamenají, to už nejsou schopni zjistit. Myslíte si, že mohou tito lidé pracovat s počítačem?

Odpověď na tuto otázku a na mnohé další týkající se problematiky zrakově postižených a počítačů najdete v seriálu, který zde bude od tohoto čísla vycházet a jehož první díl právě čtete.

OCR

Zkratkou OCR (Optical Character Recognition – optické rozpoznávání znaků) se označují speciální programy, které dokážou v digitálních obrázcích rozeznat tvary písmen a číslic a vytvořit z nich textový dokument. Používají se při převodu naskenovaných stránek textu na textové dokumenty.

Těžce zrakově postižení lidé mohou již několik let používat osobní počítač. Pro tuto skupinu uživatelů však musí být osobní počítač speciálně upraven podle typu zrakové vady. Těžce slabozrací uživatelé používají při práci na počítači *programy pro zvětšení informací na obrazovce.* Tyto programy umožňují běžnou práci s počítačem, ale ta je často kvůli horší orientaci pomalejší než u osoby bez zrakové vady. Uživatel totiž vzhledem k nutnosti zvětšení vidí jenom část okna programu, se kterým právě pracuje, a chybějící *globální pohled na věc* mu práci komplikuje. Pro nevidomé, téměř nevidomé nebo lidi se zbytky zraku je vhodnější *použít alternativní hlasový nebo hmatový výstup.* Dlouhou dobu totiž bylo pro tyto uživatele používání počítačů tabu právě kvůli nemožnosti číst zrakem text na obrazovce. K odstranění této bariéry došlo teprve s rozvojem hlasových a hmatových výstupů a používat počítače pak mohli i tito uživatelé. Takto upravené počítače se v několika málo posledních letech staly pro těžce zrakově postižené významnou kompenzační pomůckou ke zpřístupnění a zpracování informací.

Nevidomí mohou číst knihy

Jednou z nejdůležitějších funkcí počítače pro těžce zrakově postižené je zpřístupnění tištěných textů. Text nasnímaný pomocí skeneru je *pro těžce slabozraké zvětšen*, případně *barevně a kontrastně přizpůsoben*, *pro nevidomé rozpoznán* pomocí OCR (a poté hlasovým výstupem *přečten* výsledek). Teprve s nástupem speciálně upravených počítačů si mohl nevidomý poprvé samostatně *přečíst* běžně tištěný text knihy. Dříve byl odkázán na načítání textů na audiokazety, přepis do Brailleova písma nebo na předčítání vidomou osobou.

Brailleovský řádek Focus.

Foto: Radek Pavlíček

Zdeněk Bajtl – vedoucí oddělení digitalizace a technické podpory při práci s řádkem Braille Voyager.

Psaní a úprava textů

Neméně důležitou činností, kterou nevidomí na počítači provozují, je *zpracování textu*. Pomocí textového editoru zpřístupněného hlasovým nebo hmatovým výstupem dokáže nevidomý zpracovat text od konceptu až po finální podobu. Úpravy jako vpisování nebo mazání části textu totiž starší pomůcky pro nevidomé vůbec neumožňovaly.

Kompenzační pomůcky

Je velmi důležité si uvědomit, že v současné době neexistuje (a zřejmě ani nikdy existovat nebude) ideální pomůcka pro zrakově postižené. Proto je nyní k dispozici několik zvětšovacích programů, hlasových a hmatových výstupů. Tato skutečnost je dána tím, že kompenzace každého postižení zraku vyžaduje specifickou konfiguraci počítače (nejedná se ani tak o konfiguraci hardwaru, jako spíš o přizpůsobení počítače zrakové vadě). Jinak vypadá počítač pro člověka se zúženým zorným polem, jinak pro uživatele s výpadkem centrálního vidění. V neposlední řadě se také liší způsob práce.

RNDr. Hana Bubeníčková, Radek Pavlíček
Metodické centrum informatiky SONS
info@brno.braillnet.cz

Podívej se na tu pláž – roaming pro pokročilé

V minulém čísle jsme si zopakovali základní informace o roamingu a představili jsme si některá úskalí, která nás při používání mobilu v zahraničí mohou potkat. Dnes se podíváme na možnosti, které nám poskytují mobilní telefony a jejich datové přenosy.

Ne že by se člověk čas od času nepotřeboval podívat na e-maily i na dovolené, ale největším lákadlem pro mobilní data v zahraničí budou určitě MMS zprávy. Možnost poslat kolegům zavřeným v kanceláři pozdrav v podobě sebe samého na sluncem zalité pláži s míchaným koktejlem v ruce je určitě neodolatelné. Ovšem ani možnost přečíst si e-maily nebo podívat se na internet nemusí být od věci.

Oč jde

I když to tak hodně lidí nevnímá, v případě MMS zpráv se jedná opravdu o klasický datový přenos, takže pro odeslání fotografie přátelům se musí navázat datové spojení. Z této příčiny není – kromě tzv. roamingu s přímým voláním – tato možnost dostupná pro majitele předplatních karet. Avšak nakonec i oni mohou místo hlasového hovoru nechat spojit vytáčený hovor datový a tak poslat MMS nebo e-mail ze zahraničí.

Problém je v tom, že GPRS roaming je prozatím v plenkách a podporuje ho jen malá část zahraničních operátorů. Pokud tedy budete chtít používat v zahraničí datové přenosy, budete muset předem zjistit, jak telefon nastavit, a nedostupnost GPRS nějak obejít. U většiny světových operátorů je cena za datový hovor totožná s cenou za hovor klasický (v případě běžného vytáčeného hovoru), cenu za GPRS většinou určuje český operátor.

Největší lákadlo – MMS zprávy

Pokud máte telefon s fotoaparátem a budete chtít odeslat MMS zprávu, zkuste zjistit, zda ve vámi navštívené zemi není náhodou operátor s podporou pro GPRS roaming – pak byste totiž nemuseli nic dalšího nastavovat; stačilo by odeslat MMS stejně, jako to děláte v Česku. Ve většině případů to však takto snadno nepůjde, i když i v tomto případě pomoc existuje. Jestliže se podíváte do menu všech MMS telefonů, zjistíte, že kromě nastavení odesílání MMS prostřednictvím GPRS zde existuje i možnost nejčastěji označovaná jako CSD. To je v podstatě klasické vytáčené spojení a oba naši operátoři podporující MMS (Eurotel a T-Mobile) umožňují poslat MMS i prostřednictvím tohoto spojení.

Nemáte-li telefon nakonfigurován od operátora, zavolejte na infolinku nebo se podívejte na internetové stránky a zjistěte telefonní číslo pro odesílání MMS realizované prostřednictvím vytáčeného spojení. Všechny ostatní údaje (brána, IP adresa atd.) jsou pak stejné jako u GPRS spojení. Až budete mít tento profil v telefonu vytvořen, přejděte do menu MMS zpráv a nastavte jej jako výchozí – některé telefony dokonce umožňují nastavit vše tak, že v okamžiku, kdy není dostupné spojení GPRS, využije se spojení vytáčené. Od tohoto okamžiku vás již nemusí zajímat, zda místní operátor podporuje GPRS roaming, nebo MMS zprávy. Veškeré MMS zprávy se totiž budou odesílat prostřednictvím brány vašeho domácího operátora. Každá MMS zpráva však bude účtována jako jeden roamingový hovor odcházející do Česka.

A co takhle e-mail?

Velká část telefonů s MMS je vybavena i klasickým e-mailovým klientem. Snímky z dovolené tak můžete klidně posílat známým do jejich e-mailových schránek – výhodou je, že do e-mailu můžete přiložit i více souborů (obrázků) najednou, kdežto do MMS dáte vždy jen jeden. Navíc nastavením svého e-mailového klienta v telefonu získáte přístup do své e-mailové schránky prakticky kdykoli a kdekoli, byť za vyšší cenu (opět se platí roamingové hovorné).

Stejně jako u MMS je daleko nejjednodušší využít GPRS roamingu; pokud tato možnost chybí, můžete využít čísel pro vytáčené spojení, která používáte u domácího připojení k internetu (ale pozor, v mezinárodním tvaru), včetně přístupového jména a hesla. Zákazníci Eurotelu a T-Mobilu mohou využít i čísel v příslušné síti (to zjistíte na infolince nebo na WWW stránkách operátora, současně s dalšími podmínkami využívání). Jakmile pak vyberete v nabídce svého telefonu „odeslat a přijmout“, telefon vytočí zadané číslo v Česku, připojí se k internetu a pak k vaší e-mailové schránce. Načte vaše e-maily a odešle zprávy připravené k odeslání. Kromě možnosti odeslat nejednou více obrázků je zde ještě jedna výhoda. Téměř všichni roamingoví operátoři mají nastavenou účtovací jednotku vyšší než sekunda – nejčastěji půl minuty nebo minutu, v některých případech se navíc platí za každé spojení určitý příplatek. Pokud budete obrázky posílat jako MMS, každá zpráva bude odeslána jako samostatné spojení a za každou zaplatíte minimální částku, případně příplatek. Pokud však napíšete několik e-mailových zpráv (třeba s obrázky) a odešlete je najednou, zaplatíte jen za jedno spojení (podle jeho délky) a jeden příplatek. Tato cesta tak může být výrazně levnější.

Výhodu mají klienti Eurotelu, kteří si mohou aktivovat službu Global Access. Ta jim umožňuje připojovat se ze zahraničí prostřednictvím přístupových bodů AT & T. Tuto službu si musíte před odjezdem aktivovat a předem si také zjistit, jaké přístupové číslo v dané zemi funguje (ostatní nastavení jsou všude stejná). Pak nezaplatíte za mezi-

národní hovor do Česka, ale pouze za volání v rámci navštívené země, které je řádově levnější než hovor roamingový.

Když dojdou baterky

Pokud mobil necháte doma, dojdou vám v něm baterky nebo o něj, nedej bože, přijdete, ani tak nemusíte být v zahraničí úplně ztraceni. Sice budete už odkázáni jen na klasické telefonní budky, ale pokud se potřebujete domů dovolat, dá se to vydržet. Ne vždy se vám však chce kupovat si místní telefonní kartu nebo shánět mince na telefon. Bohužel se může stát i to, že vám všechny peníze ukradnou – co tedy dělat?

Český Telecom nabízí hned tři možnosti, jak se bez peněz dovolat do zahraničí. Pokud jste s ničím nepředvídaným nepočítali, můžete využít Czech Direct, což je volání na účet volaného. Před odjezdem je dobré si zjistit, jaké je přístupové číslo v zemi, kam se chystáte (opět infolinka). Pokud se pak něco stane, na toto číslo zavoláte, ozve se vám česky operátor a vy mu řeknete, na které číslo v Česku chcete volat – pokud ten, komu voláte, hovor přijme (operátor se ho zeptá, zda souhlasí), zaplatí příslušnou částku na svém telefonním účtu. Pokud se potřebujete v nouzi dovolat třeba rodičům, jistě do vás něco investují.

Pro „připravené“ jsou tu další dvě služby: První z nich je Karta X, kterou si můžete u nás zakoupit v některých trafikách a v prodejnách Českého Telecomu – cena této předplatní karty se pohybuje od 300 do 1000 Kč. U každé karty je přibalen letáček se speciálními přístupovými čísly z té které země a také s cenami za volání. Pak můžete ze zahraničí volat, dokud částku na kartě nevyčerpáte. Karta se nikam nezasunuje, její součástí je speciální PIN a na něj se vás zeptá automat na již zmíněném přístupovém čísle. Pak již jen zadáte číslo, na které chcete volat, a můžete hovořit.

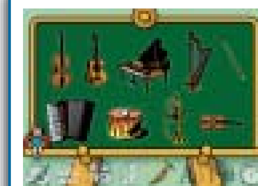
Majitelé pevné telefonní linky si mohou aktivovat také službu Telekonto. Ta jim dovolí volat na jejich účet z jakéhokoli telefonu na našem území, ale také v mnoha zemích světa. Musíte ji však aktivovat s předstihem, protože vyřízení trvá přibližně čtrnáct dní, u nejběžnějšího tarifu Home Standard zaplatíte za aktivaci 49 Kč. Poštou vám pak přijde jednak platová kartička s přístupovými čísly, jednak PIN pro používání této služby. Pak již stačí přijít k telefonnímu automatu a zadat přístupové číslo pro danou zemi. Automat vás požádá o PIN a o zadání volaného čísla – poplatek za spojení se pak objeví na vašem telefonním účtu.

Jak vidíte, i pevná linka se může v zahraničí hodit. Jistě však stojí za upozornění, že pokud vás okradou, je lepší nosit přístupové karty (Telekonto, Karta X) jinde než doklady a peněženku, abyste o ně nepřišli současně. V tomto případě vás totiž čeká několik hovorů o zablokování vaší platební karty, o zablokování SIM karty atd. Ne že bych vám něco podobné přála, ale stát se může cokoli a kapesní krádeže rozhodně nejsou – zejména v turistických letoviscích – z oblasti science fiction.

Michaela Kloudová

Hity PPK CD 13/2003

Vítáme vás u třináctého CD v roce 2003. Hlavním tématem tohoto CD jsou akční hry. Programy a hry najdete na cédéčku v pěti rubrikách: Akční hry, Bonus, Hodiny, Antiviry a Servis.

Speciální CD v příštím čísle

V příštím čísle časopisu Počítač pro každého (jde o č. 14/2003, které vychází 23. 7.) najdete plnou verzi multimediálního CD nazvaného *Sluníčko – zábava pro děti*. Více si o tomto zajímavém titulu můžete přečíst na stránce 8.

Alien Horde

freeware

Alien Horde je malá hra, která slouží k propagaci připravované vesmírné strategie Space Colony. Přesto je však Alien Horde velmi povedená střílečka. Vaším úkolem je zabíjet nepřátelské vetřelce, kteří se snaží dobýt vaši základnu. Vaším hlavním úkolem je zachránit svého kolegu ze spárů hlavního vetřelce – pak postoupíte do dalšího levelu.

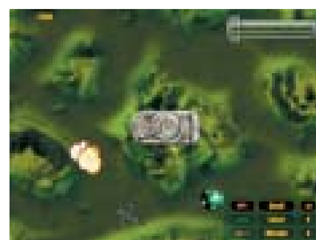

rubrika na CD: programy/akční hry

Flexi Combat

freeware

V této hře ovládáte malý tank a vaším úkolem je ničit nebezpečné objekty, které se k vám přibližují. Pokud se tyto objekty dostanou až k vám, začnou vám „vysávat" život. Likvidovat je můžete pomocí tří různých typů zbraní (mezi nimi přepínejte klávesou „mezerník"). Zaměření a střelba se provádí takto: ukažte na cíl myší a stiskněte její levé tlačítko.

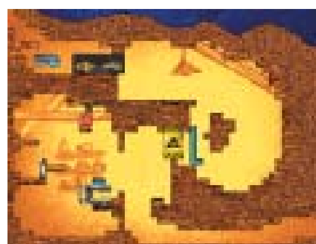

rubrika na CD: programy/akční hry

Fish Fillets

freeware

Fish Fillets je skvělá česká logická hra. V sedmdesáti místnostech si můžete procvičit svůj důvtip a um. Vaším úkolem je dostat dvě rybičky z každé místnosti bezpečně ven. V každé úrovni objevíte spoustu nových obrázků i animací a provázet vás budou také veselé průpovídky hlavních aktérů a výkřiky a pazvuky překvapených obyvatel mořských hlubin.

rubrika na CD: programy/bonus

SmartClock 2.1

freeware

Kombinované ručičkové a digitální hodiny. K dispozici je také „odpočítávání času" a jednoduchý kalendář. Hodiny jsou průhledné a nabízejí řadu možností nastavení (přehrávání libovolných zvuků v určitou dobu, změnu barev apod.). Aktivovat lze také upozorňování na různé opakující se události. Ovládání programu je v češtině.

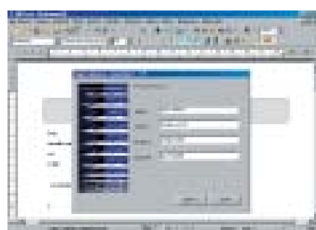

rubrika na CD: programy/hodiny

PC Suite

plná verze

Nová verze kancelářského balíku PC Suite. Je to oblíbený český kancelářský balík, který je zdarma pro domácí i komerční použití (do tří licencí) a který se skládá ze čtyř aplikací: textového editoru, tabulkového procesoru, grafického editoru a organizátoru fotografií. Verze umístěná na CD má číslo 2001.1.03.0606 (byla uvolněna 9. 6. 2003).

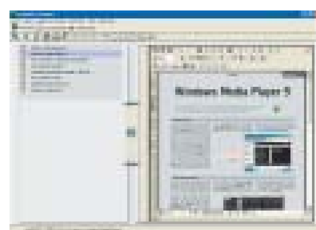

rubrika na CD: programy/servis

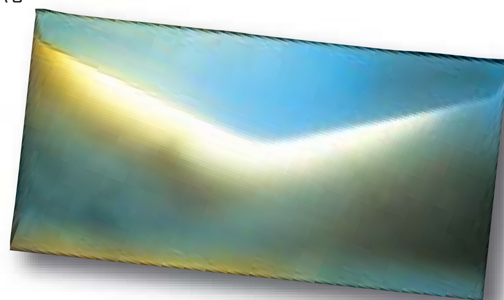
PPK v elektronické podobě

zdarma

Ve spolupráci s firmou Cyberdyne, s. r. o., jsme pro vás připravili několik čísel časopisu Počítač pro každého v elektronické podobě (jde o kompletní ročník 2002 a o č. 1 až 7 ročníku 2003). Čísla jsou ve formátu PDF. Prohlížení jednotlivých článků však probíhá pomocí prohlížeče ELOviewer. Blíže viz CD a také článek na straně 19.

rubrika na CD: PPK plus/časopisy

Jaký je rozdíl mezi bateriemi typu NiMH, Li-Ion a Li-Pol do mobilních telefonů a co udává jednotka mAh?

Pomocí jednotky mAh (miliampérhodina) se udává kapacita článků: Čím větší má článek kapacitu, tím déle vydrží nabitý. Např. u článku s kapacitou 1000 mAh lze spíše předpokládat delší „trvanlivost" než u článku s kapacitou 600 mAh – záleží však i na jeho stáří (viz níže).

NiMH (niklmetalhydridový článek): Kladná elektroda je z hydroxidu niklu, záporná je tvořena kovovou slitinou. Separátor, oddělující obě elektrody, obsahuje alkalický elektrolyt (hydroxid draselný). Jmenovité napětí je 1,2 V.

Články NiMH mají tyto nevýhody: jde o paměťový efekt a o efekt líné baterie. Efekt líné baterie se projeví tak, že i plně nabitý NiMH článek může po krátké době provozu začít stávkovat (např. mobil se vypne). Paměťový efekt vzniká dobíjením nevybitých baterií, čímž se snižuje jejich kapacita. Tomu zabráníte tím, že před každým nabíjením se nechá baterie zcela vybít. To je však v praxi těžko dosažitelné, proto jsou některé mobily vybaveny funkcí pro údržbu baterie: baterie se nejprve úplně vybije a teprve potom začne proces nabíjení. Články NiMH trpí také samovybíjením – po 24 hodinách „vyprchá" (v závislosti na výrobku) 6 až 16 % energie.

Li-Ion (lithioiontový článek): Tento typ článků se u mobilů používá stále častěji právě na úkor článků NiMH. Pro Li-Ion článek hovoří jeho lepší vlastnosti – netrpí ani efektem líné baterie, ani efektem paměťovým; před nabíjením tedy není nutné úplné vybití a kapacita se nesnižuje. Také samovybíjení je u Li-Ion článků zanedbatelně malé, teprve po měsíci postrádají tyto články necelých 10 % energie.

Namísto niklu se používá chemicky vysoce reaktivní a snadno vznětlivé lithium. Kladná elektroda sestává většinou z lithiokobaltového oxidu. Zápornou elektrodu tvoří sloučeniny uhlíku a grafitu. Jmenovité napětí je 3,6 V. Elektrolytem jsou agresivní organická rozpouštědla (propylen nebo etylenkarbonát). V obalu akumulátoru bývá zalit mikročip s potřebnými senzory, který zabraňuje přehřátí a roztržení v případě přebíjení článku.

O stárnutí lithioiontových článků se výrobci moc nerozšiřují – dokonce na ně ani netisknou datum výroby. Příčinou je hlavní nevýhoda tohoto řešení: ať tyto články používáte, nebo ne, asi po roce ztrácejí kapacitu. Kvůli vysoké reaktivnosti lithia se totiž článek rozkládá sám od sebe. Dalším problémem je, že Li-Ion články snesou jen asi 300 až 500 nabíjecích cyklů, pak jejich kapacita poklesne. I když jen chvilku dobíjíte skoro nabitý článek, počítá se to jako celý nabíjecí cyklus.

Li-Pol (lithiopolymerový článek): Lithiopolymerový akumulátor používá namísto tekutého elektrolytu elektrolyt pevný. Katoda sestává z oxidu lithia a kobaltu nebo z oxidu lithia, niklu a kobaltu. Anodu tvoří sloučeniny grafitu. Stejně jako u typu Li-Ion je jmenovité napětí 3,6 V.

Lithiopolymerové akumulátory lze vyrobit extrémně ploché (o tloušťce jen několik milimetrů) a v libovolném tvaru – dají se dokonce formovat a ohýbat. Díky tomu se vejdou do malých mobilů, miniaturních kamer, ultraplochých notebooků či PDA.

V porovnání s typem Li-Ion je typ Li-Pol při stejné kapacitě asi o 10 až 15 % lehčí, ale o 10 až 20 % objemnější. Během času ztrácí kapacitu rychleji než článek Li-Ion, zato si lépe poradí s mrazem. I přesto však od teploty –15 °C začne proud dodávat „po kapkách".

-mas

Obracíme se na vás s prosbou o pomoc. Při psaní ve Wordu (i v jiných programech) nemůžeme stisknutím kláves Shift+háček napsat velká písmena s diakritikou. Vygeneruje se dvakrát háček.

Problém, který popisujete, je průvodním jevem napadení počítače virem Badtrans.B, a proto se obáváme, že váš počítač byl tímto e-mailovým červem napaden. Doporučujeme zkontrolovat a vyčistit počítač některým aktualizovaným antivirovým programem.

-ihe

Mám dva dotazy.
1) Lze nastavit, aby se soubory (dokumenty) vymazané z diskety nevymazaly úplně, ale aby se stejně jako při mazání z pevného disku přesouvaly do koše? (Program Salamander, Windows XP.)
2) Chtěla bych znát internetové stránky známých osobností (zpěváci, herci...).

K první otázce: Windows bohužel nenabízejí možnost, jak využít koš pro data smazaná z jiných disků.
Ke druhé otázce: Většina známých osobností má internetovou adresu svých stránek spojenou se svým jménem. Proto zkuste zapsat adresy např. *www.vondrackova.cz* nebo třeba *www.luciebila.com*. Pokud tato metoda selže, zkuste si otevřít některý z vyhledávacích serverů a do pole pro hledaný výraz zapsat jméno hledaného člověka nebo skupiny.

-mzi

Jak mám postupovat při vytváření archivu pomocí programu WinRAR?

V okně programu WinRAR zobrazte obsah složky se soubory, které chcete do archivu přidat. Označte soubory, které chcete vložit do archivu, a klikněte na tlačítko **Přidat** (obr. 1).

V dialogovém okně *Jméno a parametry archivu* (obr. 2) zapište do editačního pole *Jméno archivu* název archivu, který chcete vytvořit. Poté klikněte na tlačítko **Procházet** a v dalším dialogovém okně

počítač pro každého

čtrnáctideník
Toto číslo vyšlo 2. 7. 2003 v nákladu 64 200 výtisků.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.
Jednatel: Ing. Pavel Filipovič
Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Milan Loucký
Šéfredaktor: Ivan Heisler
Redakce (redakce.ppk@vogel.cz): Norbert Gulevič, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Richard Straberger, Miroslav Ziegler
Inzerce (inzerce.ppk@vogel.cz): Zuzana Hošková, tel.: 225 018 762, fax: 225 018 500
Grafická úprava: DTP Vogel
Foto: Martin Tryščuk
Externí spolupracovníci: Marie Franců, Michaela Kloudová, Jiří Lapáček, Anna Nováková, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Michal Smejtek, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler
Osvit a tisk: Reproprint, s. r. o.
Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.)
fax: 225 018 900, abonence.ppk@vogel.cz
Předplatné a inzerce na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, P. O. Box 169, 830 00 Bratislava 3, tel./fax – administratíva: +421 2 44 45 46 28, predplatné: +421 2 44 45 06 97, 44 45 45 59, e-mail: magnet@press.sk, http://www.press.sk
Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s., a MediaPrint & Kapa Pressegroso, s. r. o. **Na Slovensku:** Mediaprint & Kapa, s. r. o.

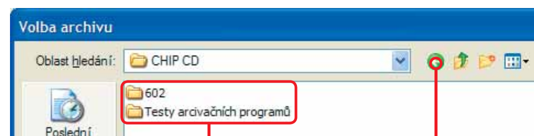
Vydavatelství
Vogel Burda Communications s. r. o.
Sokolovská 73
186 21 Praha 86
IČO 45280681
vydává časopisy CHIP, IT-NET, LEVEL, MEDIAshop, Počítač pro každého, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ.
Dočasně sídlíme na adrese
Na Florenci 19, 110 00 Praha 1,
v budově České typografie, recepce A, 5. patro.

vyberte složku, do které chcete archiv umístit. Po vybrání složky klikněte na tlačítko **Otevřít**. Je-li vše v pořádku, přidá WinRAR před název archivu cestu do zvolené složky.

Máte-li vše nastaveno, klikněte na tlačítko **OK**. Tím dáte pokyn k vytvoření archivu.

i

Při výběru složky dejte pozor na to, aby nebyla označena žádná ze složek zobrazených v dialogovém okně *Volba archivu*. Bude-li některá ze složek označena, tato složka se otevře a otevřené zůstane i dialogové okno. Stane-li se vám to, vraťte se zpět k původní složce a znovu klikněte na tlačítko **Otevřít**.

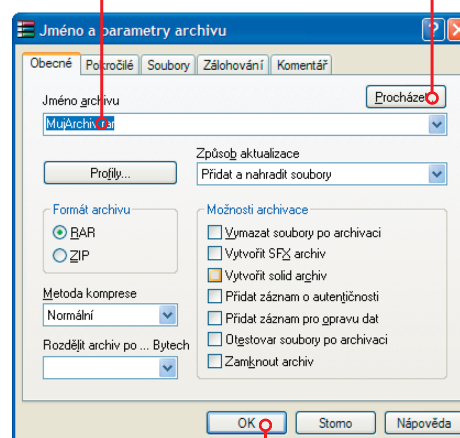

Žádná z těchto položek nesmí být označena.

Kliknutím na toto tlačítko se vrátíte k předchozí složce.

3. Zapište název archivu.

4. Klikněte na tlačítko **Procházet**.

Obr. 2

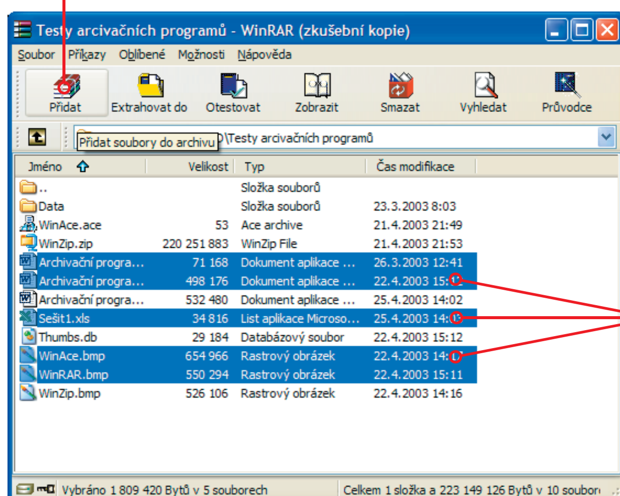
5. Klikněte na tlačítko **OK**.

!

Oprava

V PPK 11/2003 jsme v listrárně (na str. 48) uvedli chybný vzorec, a to v tabulce knihy jízd, která má počítat počet ujetých kilometrů, když zadáte počáteční a koncový stav tachometru. Místo =KDYŽ(F12<>0;E12+F12;“ ”) má být =KDYŽ(F12<>0;F12-E12;“ ”). Vzorec má počítat rozdíl zadaných hodnot, nikoli jejich součet. Za upozornění děkujeme panu Kupsovi z Bechyně, čtenářům se omlouváme.

2. Klikněte na tlačítko **Přidat**.

1. Označte soubory, které chcete přidat do archivu.

Obr. 1

Příští číslo vyjde 23. července 2003

Bydlení na internetu

Jestliže sháníte bydlení, jistě využijete naše tipy na internetové stránky, na nichž se soustřeďuje nabídka bytů, domů nebo pozemků a poptávka po nich. Hlavní výhodou těchto stránek je aktuálnost, takže se můžete ozvat na inzerát starý jen několik minut.

Speciální CD v příštím čísle

V příštím čísle časopisu Počítač pro každého najdete plnou verzi multimediálního CD nazvaného *Sluníčko – zábava pro děti*. Více si o tomto zajímavém titulu můžete přečíst na stránce 8.

Externí vypalovačky

Příště se podíváme na dvě zajímavé vypalovací mechaniky, které se k počítači nebo k notebooku připojují externě (tedy zvenčí) prostřednictvím rozhraní USB. Jedna z mechanik je kombinovaná – kromě vypalování na CD zvládne i čtení disků DVD; druhá je zajímavá tím, že používá rychlé rozhraní USB 2.0.

S angličtinou do Evropy

Představíme vám zajímavý program pro výuku angličtiny, který je určen pro děti od 4 do 12 let.

Seznam inzerentů